

Pražská vysoká škola psychosociálních studií

Česko – indonéské smíšené manželství

Mgr. et. Bc. Eliška Sauqi

Diplomová práce
Studijní obor: Psychologie

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Magdalena Koťová, Ph.D.

Praha 2022

Prague College of Psychosocial Studies

Czech – Indonesian Mixed Marriage

Mgr. et. Bc. Eliška Sauqi

The Master Thesis

The Master Thesis Work Supervisor: PhDr. Magdalena Kořová, Ph.D.

Praha 2022

Prohlášení:

1. Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně, že jsem použila výhradně citované prameny, literaturu a další odborné zdroje.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní i výzkumné účely.

V Praze dne: 19.04.2022

Podpis:

Motto:

„Manželství není skvělé, když se dá dohromady dokonalá dvojice. Skvělým manželstvím je, pokud se nedokonalá dvojice naučí ze svých rozdílů.“

– Marcello Mastroianni, italský filmový herec

Poděkování:

Velmi ráda bych poděkovala PhDr. Magdaleně Koťové, Ph.D. za odborné vedení při psaní mé diplomové práce, za všechny užitečné rady, věnovaný čas a trpělivost. Dále bych ráda poděkovala Mgr. Pavlovi Ratajovi za cenné rady a konzultaci mé práce. V neposlední řadě náleží mé velké díky všem participantům, kteří mě nechali nahlédnout do svého světa a sdíleli se mnou své důvěrné informace, cenné zkušenosti a zážitky. Děkuji také rodině a manželovi za jejich podporu a trpělivost.

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá problematikou česko-indonéských manželství. První část práce je věnována teoretickému ukotvení dané tematiky a základní terminologii z oblasti manželství, jeho funkcím a fenoménu attachmentu jako možné determinanty ve vztazích. Dále je pojednáno smíšené manželství a jeho atributy, v neposlední řadě vymezení česko-indonéského manželství. V empirické části práce je nastíněna kvalitativní výzkumná sonda. Autorka se ptá, jaká je zkušenost se smíšeným česko-indonéským manželstvím z pohledu účastníků. Čtyři polostrukturované rozhovory jsou zpracovány pomocí tematické analýzy. Výzkumné šetření je doplněno dotazníkem attachmentu.

Klíčová slova: smíšené manželství, česko-indonéské smíšené manželství, Česko, Indonésie, tematická analýza

ABSTRACT

The diploma thesis deals with the issue of Czech-Indonesian marriages. The first part of the thesis looks into the theoretical basis of the topic and it focuses on basic terminology regarding marriage, it further clarifies its basic functions and the phenomenon of attachment as a determinant in relationships. It also introduces the concept of mixed marriage and its attributes. Last but not least, it deals with the definition of Czech-Indonesian marriage. The empirical part includes the qualitative research itself. The author asks what is the experience with mixed Czech-Indonesian marriages from the perspective of the participants. A four semi-structured interviews were processed using thematic analysis. The research survey is supplemented by an attachment questionnaire.

Keywords: mixed marriage, Czech-indonesian mixed, Czech republic, Indonesia, thematic analysis

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 MANŽELSTVÍ.....	12
1.1 ZÁKLADNÍ FUNKCE MANŽELSTVÍ.....	13
1.2 ATTACHMENT	16
1.3 MANŽELSKÉ A RODINNÉ PORADENSTVÍ	18
2 SMÍŠENÉ MANŽELSTVÍ.....	21
2.1 ATRIBUTY SMÍŠENÉHO MANŽELSTVÍ	22
3 ČESKO – INDONÉSKÉ MANŽELSTVÍ.....	25
II EMPIRICKÁ ČÁST	27
4 METODOLOGIE VÝZKUMU.....	28
4.1 VÝZKUMNÝ PROBLÉM	29
4.2 VÝZKUMNÉ OTÁZKY	29
4.3 VÝZKUMNÉ CÍLE	30
4.4 POJETÍ VÝZKUMU	31
4.5 METODA SBĚRU DAT	31
4.5.1 Předvýzkum.....	33
4.6 VÝZKUMNÝ SOUBOR A JEHO VZORKOVÁNÍ.....	34
4.7 REALIZACE VÝZKUMU.....	36
4.7.1 Reflexe vlastního předporozumění zkoumanému tématu	37
4.7.2 Etika výzkumu	38
4.7.3 Možná omezení výzkumu	39
5 ANALÝZA ZÍSKANÝCH DAT.....	41
5.1 NAŠE CESTY ROVNÝ ANEBU KLIKATÝ.....	42
5.2 ACH, TO PAPIROVÁNÍ!	44
5.3 PŘIJETÍ	45
5.4 VÝHODY A NEVÝHODY	46
5.5 TO JE LÁSKA!.....	47
5.6 ZODPOVĚZENÍ VÝZKUMNÝCH OTÁZEK	49
6 DISKUZE	54
ZÁVĚR	57
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	59
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	62
SEZNAM OBRÁZKŮ	63

SEZNAM TABULEK.....	64
SEZNAM PŘÍLOH.....	66

ÚVOD

Diplomová práce je věnována smíšeným česko-indonéským manželstvím. Práce je rozdělena do dvou částí. První část se zabývá teoretickými koncepty a definuje pojem manželství, jeho základní funkce, fenomén attachmentu a také manželské a párové poradenství. Autorka se snaží přiblížit pohled vybraných odborníků na danou problematiku, zvláště z perspektivy psychologie nebo blízkých humanitních oborů a usiluje o diskuzi mezi jejich názory nebo teoretickými uchopeními tématu. Koncept Kratochvíla (2009) byl zásadní pro sestavení rozhovorů a práci s páry.

Jelikož je práce vedena „trychtýřově“ – od nejobecnějšího k nejkonkrétnějšímu, je věnována dále smíšenému manželství a jeho atributům. Koncept smíšeného manželství má jisté teoretické ukotvení a ve své oblasti navazují již některé výzkumy, které jsou většinou zaměřeny interkulturně, a to z hlediska odlišných zemí a kultur manželů. Odborníci zaměřující se na smíšená manželství poukazují na vybrané oblasti partnerského soužití, které mohou být problematické - jedná se například o komunikaci, odlišný mateřský jazyk, pochopení odlišností apod. Právě tyto atributy jsou zásadní pro uchopení smíšeného manželství.

Poslední část teoretického oddílu se věnuje česko-indonéskému manželství, a především přiblížení Indonésie a indonéského pohledu na manželství vycházejících z nalezených indonéských zdrojů.

Empirická část práce je věnována kvalitativní výzkumné sondě, která byla realizována v České republice s páry, které se rozhodly žít ve smíšeném česko-indonéském svazku. Kvalitativní sonda proběhla pomocí polostrukturovaných interview, které bylo realizováno s každým párem zvlášť. Po transkripci rozhovorů následoval přechod k samotné analýze získaných dat, která proběhla tematickou analýzou.

Hlavním cílem bylo prostřednictvím kvalitativní výzkumné sondy zmapovat zkušenosti a prožitky participantů se smíšenými česko-indonéskými svazky. Dále se autorka zaměřuje na vývoj vztahu participantů - přes rozhodnutí uzavřít manželství po jeho průběh, na problematické aspekty vně i uvnitř vztahu a na benefity, které může takový vztah přinášet. Následně jsou pojednány také projevy lásky a náklonosti, výskyt hádek, kulturní odlišnosti, role náboženství a faktory, které ovlivnily to, kde partneři budou žít, nebo žijí. V neposlední řadě bylo zacíleno zjistit při rozhovoru názor zkoumaných participantů na manželské a párové terapie, zda by tento typ intervencí v případě manželských neshod a problémů jako smíšený pár využili.

Výzkumná sonda byla doplněna dotazníkem attachmentu, který měl za úkol přinést podrobnější informace o zkoumaných jedincích, a prohloubit tak získaná data. Dle rozhovoru s Mgr. Ratajem je v současnosti v párových a manželských terapiích stále více zaměřováno na citovou vazbu, která vypovídá o vytváření a prožívání vztahů s ostatními. V terapiích se tak zjišťuje citová vazba k partnerovi, mapuje se historie této vazby a pracuje se na daných vzorcích. Právě attachment samotný je brán jako možná determinanta současných vztahů jedinců, která může nejen přinášet poznatky o funkci svazků, ale také být při jeho zkoumání složkou řešení neshod a pochopení chování a prožívání partnera. Výsledky dotazníku attachmentu tedy mohou přinést bližší informace o fungování manželského svazku daných participantů v rámci zjištění jejich citové vazby.

Velkým přínosem pro práci byl telefonický rozhovor s párovým terapeutem a psychologem Mgr. Pavlem Ratajem. V tomto prostoru byly sdíleny rady a zkušenosti odborníka a pohled na současné aplikace a aktuální přístupy v párových terapiích. Právě díky těmto cenným informacím byla autorkou nasměrována diplomová práce.

Podstatná otázka je – proč je důležité se tématem smíšených manželství zabývat? Zde se nabízí hned tři důvody. Tím prvním, snad také nejdůležitějším, je, že oblast smíšeného česko-indonéskeho manželství není doposud nikterak prozkoumána a nemá ucelené ani teoretické koncepty. Práce by tak ráda otevřela této problematice pomyslné „dveře“, protože by mohla přinést poznatky nejen pro další výzkumy, ale také informace pro laiky i odborníky, kteří se mohou se smíšenými česko-indonéskými páry setkávat nebo s nimi pracovat.

Druhý důvod navazuje na ten první. Dle dotazování autorky vyšlo najevo, že tematika smíšených česko-indonéskeho manželství si zaslouží svůj prostor, neboť se počet těchto svazků navyšuje. I když neexistují přesné statistiky, což je do jisté míry úsměvné, a to ani v rámci Indonéske ambasadý v ČR, ani České ambasadý v Indonésii, které byly kontaktovány, podle výpovědi zaměstnanců těchto institucí česko-indonéskeho svazků přibývá. Zvyšuje se také počet indonéskeho občanů pobývajících v České republice, což eviduje a demonstuje ČSÚ. (ČSÚ, 2022)

Bohužel však ani na ČSÚ neexistuje údaj o přesných počtech přímo česko-indonéskeho smíšených manželství, a dokonce to neevidují ani samotné matriky, což bylo zjištěno po telefonátu s pí Pánkovou z Matriky Zlín. Tudíž je vycházeno ze samotných zkušeností a výpovědí lidí dlouhodobě pracujících s Čechy a Indonésany.

Zájem o danou problematiku vzešel také z faktu, že autorka práce žila několik let v Indonésii a žije v manželství s Indonésanem. Zajímavou je myšlenka právě manželských a párových

terapií pro tyto smíšené páry a otevření fenoménu veřejnosti – laické i odborné. Lze se domnívat, že tato práce může sloužit jako podklad pro další výzkumnou činnost nebo jako seznámení se s danou problematikou.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 MANŽELSTVÍ

V první kapitole práce se budeme věnovat vymezení a definování manželství jako takového s jeho základními atributy. Zaměříme se na spojitost s psychologickým fenoménem attachmentu a v neposlední řadě se budeme zabývat také tím, co dělat, když se v manželství objeví problémy.

Manželství, stejně jako mnoho společenských jevů, prošlo za poslední dobu určitou transformací. To s sebou přineslo změny, které ovlivňují nejen tuto instituci a náhled na ni, ale také společnost a jedince samotné. I přesto, že je manželství v našich kulturách zakořeněné, pohledy na něj se různí. Proto pokládáme za důležité v následujících řádcích manželství terminologicky ukotvit.

Uvádí se, že manželství může mít mnoho definic, neboť každý jedinec může klást v manželství důraz na něco jiného. A tak se i jeho vysvětlení může lišit. Podobně je to také u vědních disciplín, které se snaží manželství jednoznačně definovat. My se zaměříme na pohled psychologie, sociologie, práva, náboženství a filozofie.

Hargašová a Novák (2007, s.8) se odvrací na Eriksonovu definici manželství jako *sexuálního uspokojení s milovaným partnerem opačného pohlaví, se kterým jsme ochotni a schopni řídit cykly práce, plození, výchovy dětí a volného času tak, abychom zabezpečili našim potomkům všechny podmínky pro jejich zdravý růst a osobnostní rozvoj.*

Říčan (2004) uvádí, že vstup do manželství je jeden z nejdůležitějších mezníků a kroků v životě jedince.

Dle českého zákona č. 89/2012 Sb., část druhá – rodinné právo ve znění pozdějších předpisů je manželství vymezeno jako trvalý svazek muže a ženy, který má za cíl založení rodiny, vzájemně se podporovat a pomáhat si a řádně vychovávat děti. Dále také vytvářet zdravé rodinné prostředí, chovat se k sobě s respektem a důstojností, být si věrní a žít společně. Pro vstup do manželství je pak důležitý svobodný souhlasný projev vůle muže i ženy. Manželé mají stejná práva a povinnosti.

V sociologickém pohledu lze nalézt chápání manželství jako svazku spojujícího oba partnery, ze kterých se stávají příbuzní. Navíc se propojují i rodiny manželů. Vzniká nová rodina, kde by mělo docházet k naplňování základních funkcí, což je základem fungování společnosti. (Giddens, 2013) (Novák, Hargašová, 2007) Jedinci navíc přijímají nové role, které se postupem stávají součástí jedincovy osobní identity. (Vágnerová, 2000)

Giddens (2013) navíc upozorňuje, že ústředním tématem člověka jsou vztahy, kde jsme schopni nacházet blízkost a důvěru. Právě ty prošly v posledních letech celosvětově

výraznou proměnou. Jedná se například o ubývání sňatků, svobodnou volbu partnera, pokles významu rodiny a vztahů jako takových, objevuje se větší míra sexuální svobody, především v západním světě se objevuje vyšší rozvodovost.

Za zmínku stojí určitě také římskokatolická církev, která se na manželství dívá jako na svátost, kterou spojil Bůh. Manželé by pak měli prožít svůj život v pokoře s vírou, nadějí a láskou a dbát na slib věrnosti, který si dali. Díky možnosti plození dostali lidé možnost podílet se na tvořivé božské síle. Naopak filozofie nedokáže tuto problematiku řešit sama a zapojuje do ní více své filozofické poznání a hledání odpovědi na otázky týkající se existence, smyslu a hodnot. (Novák, Hargašová, 2007) Například Tomáš Akvinský spojuje s manželstvím tři hodnoty dobra, kterými jsou vzájemná láska a věrnost, svátostná povaha a potomstvo. (Kasper, 1997)

Ivo Pláňava (1998) rozšiřuje pohled na manželství a uvádí pojem tzv. funkční manželství. Slovo funkční je podle něj nejvhodnější ve spojení s manželstvím, neboť znamená „být schopen chodu“. Není žádoucí se tedy o manželství bavit jako o vydařeném – nevydařeném, harmonickém – neharmonickém, zdravém – narušeném, normálním apod. Jediným přijatelným termínem je funkční – nefunkční. Uvádí, že je-li manželství funkční, plní svůj smysl, své poslání a základní funkce a potřeby. V opačném případě se jedná o manželství nefunkční.

Definovali jsme si manželství z pohledu různých oborů. Souhrnně lze říci, že manželství je spojení dospělé ženy a dospělého muže, kteří se rozhodli spolu žít a vytvořit rodinu. Jsou připraveni převzít nové role a zaměřit se na fungování manželství a plnění základních funkcí. Pohled na manželství v poslední době prošel celosvětově jistou transformací, a zároveň se můžeme setkávat také s kulturními odlišnostmi a charakteristikami. Základem však zůstává, že manželství vede k vytvoření rodiny, kde by mělo být vytvořeno zdravé rodinné prostředí, což ovlivňuje také to, jak se k sobě partneři navzájem chovají a respektují se. Důležitost je kladena také na funkčnost manželství a zde hraje roli naplněnost základních funkcí, kterým se budeme následně věnovat.

1.1 Základní funkce manželství

Z pohledu sociologie je manželství základem rodiny, kde by měly být naplněny čtyři základní funkce (Novák, Hargašová, 2007):

- ekonomická (materiální zabezpečení),
- biologická (sexuální uspokojení a zachování rodu),
- výchovná (socializace a interiorizace hodnot a norem společnosti, ve které jedinci žijí),

- emocionální (láska, bezpečí, spolunáležitost a jistota).

Z pohledu psychologie není však rozdělení hlavních funkcí tak jednoznačné, neboť existují autoři, kteří kladou důraz na odlišné faktory.

Plzák (2007) jako nejvyšší hodnotu manželství vnímá reprodukční a výchovnou. Jinými slovy vede manželství k reprodukci lidského rodu a výchově potomků jakožto hlavního cíle. Manželská láska je pak cestou k tomuto cíli. Uvádí, že jedinci, kteří by vstoupili do manželství z jiných důvodů než mít rodinu, potomky a vychovávat je, jednali by neuvážlivě a pochybně.

Základními pilíři manželství jsou podle Plaňavy (1998) intimita a osobní autonomie. Důležité je dle něj stále na nich pracovat a počítat s tím, že mohou přinášet jisté střety a napětí. Na to navazuje Ivo Možný (2002), který manželství popisuje jako živý organismus, který má svůj zrod, vývoj a konec. Dva definované pilíře se neustále vyvíjí na základě jednání jedinců. Na druhé straně také vedou jedince k tomu, aby uměli žít a být spolu i každý sám.

Willi (2006) se pak na manželství dívá jako na spojení muže a ženy, kteří se mají na své cestě podporovat a podněcovat při hledání životních cest. Prostřednictvím tohoto dochází k sebeuskutečnění. Mezi partnery se uskutečňuje láska, která vede k realizování životních cílů a hledání společných cest. Na rozdíl od přátelského vztahu má manželství vzrušení a pocit napínavého dobrodružství.

Zajímavým pohledem přispěl také Chapman (2007), který mluví o manželství jako o nejvhodnějším a nejbezpečnějším prostředí pro výchovu dětí. Zároveň by také manželé měli vytvářet podněcující prostředí, které pomáhá partnerům čelit obtížím života a vzájemně se podporovat a doplňovat. Navíc uvádí, že manželství je nejhlubší možné propojení muže a ženy.

I přesto, že novodobě žije stále více párů v nesezdaných svazcích, uvádí Kasper (1997), že manželství přináší jedincům útočiště v pocitu bezpečí vůči anonymním světu osamělosti. Chapman (2007) navíc zjistil, že manželství je ústředním stavebním kamenem každé společnosti. I přes dané trendy žít bez manželského svazku uvádí, že stále přetrvává touha žít ve svazku manželském.

Ze starší literatury bychom mohli zmínit Helenu Rozinajovou (1980), která spojuje manželství s láskou jako hlavní hodnotou. Uvádí, že manželství tedy život v páru, který je spojený láskou, je ta nejpřirozenější forma šťastného života lidstva. Hovoří také o manželské pomoci, na které by partneři měli po celou dobu trvání tohoto svazku pracovat. V neposlední

řadě uvádí, že manželství vede k naplňování sexuálního uspokojování a možnosti reprodukce.

Plaňava (2000) hovoří v souvislosti s funkčním manželstvím také o rolích muže a ženy a jejich očekáváních. Právě genderové role se po staletí měnily. Život v postmoderní době s sebou přinesl spoustu změn a jednou z nich je i to, že v pracovní oblasti již nejsou takové rozdíly, a tak mohou ženy vykonávat funkce také třeba v politice, na univerzitách apod. Naopak mužům je například umožněno nastoupit na rodičovskou dovolenou. Autor uvádí, že tradiční charakteristiky se sice během let pozměnily, avšak stále jsou a přetrvávají. Je tak důležité na ně myslet, mluvit o nich i o svých očekáváních, neboť každý z partnerů si do manželství přináší představu rodinných rolí a uspořádání z nukleárních rodin.

Základní funkce manželství lze pochopit také na známé pyramidě potřeb Maslowa, který hierarchicky seřadil potřeby, které by měly být naplňovány. Jedná se o (Nakonečný, 2016):

1. Fyziologické potřeby (jídlo, spánek, materiální zabezpečení).
2. Bezpečí a jistota (péče ve vztahu, bezpečí, jistota v budoucnosti a ochrana).
3. Sociální potřeby (láska, sounáležitost, být přijímán).
4. Potřeba úcty (pozitivní odezva okolí, úcta).
5. Seberealizace (sebeaktualizace a možnosti růstu).

Tyto potřeby by měly být naplněny také v manželství a hezky se propojují s teoriemi, které jsme výše prezentovali. Maslow již jen přidává prvek hierarchičnosti. A my bychom mohli navázat na Plaňavu a jeho teorii funkčního vztahu, který se realizuje při právě naplňování všech daných funkcí a potřeb. Zde můžeme vidět, že i přesto, že námi prezentovaní odborníci se dívají na problematiku s důrazem na jisté faktory, ve spojení by mohli vytvořit a souhlasit právě s Maslowem. Na to by poté mohla navázat teorie sociologická, která se již zaměřuje přímo na čtyři základní funkce rodiny.

Na druhou stranu je důležité si přiznat, že je v dnešní době velmi složité obhájit jedinečnou účelnost manželství. Jistým trendem se stává, že lidé žijí bez manželského svazku a může u nich docházet k naplňování daných funkcí. Domníváme se však, že rozdíl může být spatřován v tom, že je manželství, více než nesezdaný vztah, spojeno s pocitem bezpečí a jistoty. A řídili bychom se Maslowovou hierarchií, pocit jistoty a bezpečí je hned za fyziologickými potřebami, tedy na druhém místě. Po jejich naplnění se mohou realizovat sociální potřeby, potřeba úcty a seberealizace. Zůstává tedy otázkou, zda jsou v nesezdaných vztazích tyto vyšší hodnoty naplněny jako v manželství.

Již několikrát jsme v této kapitole zmínili, že manželství je vztah dvou osob, který by měl být založen na blízkosti, důvěře a pocitech bezpečí. Z psychologického aspektu je tedy důležité navázat právě u manželství s fenoménem attachmentu, který hraje důležitou roli.

1.2 Attachment

Attachment se stal jistým psychologickým fenoménem, který dal již při jeho základu podklad pro mnoho dalších empirických výzkumů. Často je spojován primárně s dětstvím a vztahovou vazbou s rodiči.

Attachment však na jedince od dětství působí a zásadním způsobem jej ovlivňuje i v budoucnosti. Proto si nejen odborníci kladou otázky, proč někdo z nás umí navazovat vztahy bez problémů a jiní to nedokáží? Proč někdo partnery střídá a někdo vytváří stabilní svazek s druhou osobou? A právě teorie attachmentu se v posledních desetiletích stala jednou z nejvýznamnějších teorií, která hledá odpovědi na tyto i další otázky a vchází do praxe párového poradenství.

Teorie attachmentu byla formulována v druhé polovině 20. století britským psychiatrem a psychoanalytikem Johnem Bowlbym a v anglickém jazyce je známá pod pojmem Attachment Theory. (Brisch, 2012)

Attachment je dle Bowlbyho geneticky ukotvený motivační systém, který aktivuje primární vztahovou vazbu mezi dítětem a vztahovou osobou (matkou). Má zabezpečit přežití dítěte. Matčina reakce se nazývá bonding – připoutání k plodu. Attachment je pak vazba dítěte k matce. Velkou roli zde sehrává hormon oxytocin, který celý proces podporuje. Po porodu vzbuzuje u matky i dítěte potřebu vzájemné blízkosti a důvěry. (Brisch, 2012)

Levine a Heller (2019) uvádí, že aby se dítě v budoucnu mohlo vnímat jako láskyplné a dobré a toužilo po blízkosti jiných osob, je důležité, aby v prvních časech života na světě prožilo péči blízké a bezpečné osoby. Právě díky tomu bude samotné dítě považovat svět za bezpečné místo a nebude se obávat navazovat vztahy. Pokud naopak osoba, která by měla o dítě pečovat, nepředává péči a pocity bezpečí a vzájemné blízkosti, vývoj dítěte může být vážně narušen – může se bát, anebo vyhýbat blízkosti.

Kvalita attachmentu je pak rozdělena do čtyř hlavních klasifikací (Brisch, 2012):

- Bezpečný attachment – pečovatel je pro dítě předvídatelný, dostupný, chrání jej, naplňuje potřeby a vytváří mu bezpečné prostředí. Dítě vyhledává blízký kontakt a při odchodu matky reaguje pláčem nebo voláním po ní.

- Vyhýbavý (odtažitý) attachment – dítě nijak zvlášť neusiluje o blízkost pečovatele a bližší kontakt nevyhledává. Při odchodu dítě neprojevuje navenek emoce ani stress, spíše je potlačuje. Takový pečovatel je často odtažitý a nevyplňuje u dítěte pocity bezpečí.

- Ambivalentní attachment – dítě vykazuje úzkostné, zlostné a závislé projevy ke své matce. V nepřítomnosti matky je těžké je utiшит. Při návratu matky je dítě ambivalentní – chce i nechce se k ní vrátit. U těchto dětí se projevuje neustálý strach z odloučení a nejistota, kdy se na primárního pečovatele mohou spolehnout a kdy ne.

- Dezorganizovaný attachment – se vyznačuje nepředvídatelným chováním pečovatelů vůči dítěti. Reakce dítěte jsou protichůdné, nekonzistentní a zmatené. Často se jedná o děti, které jsou zneužívané nebo týrané. Balancují tak v pocitech vůči pečovateli, který je pro ně bezpečím i ohrožením zároveň. Dítě se tak vyrovnává se svou vlastní zkušeností, která je postavena na neustálém strachu z ohrožení. (Kulísek, 2000).

Levine a Heller (2019) navazují na teorii attachmentu tím, že dítě si svůj typ vazby (jistý – nejistý) přenáší také do dospělosti a je zásadním faktorem, který poté ovlivňuje partnerské vztahy a jejich fungování. Autoři upozorňují, že nejde pouze o blízkost, ale také o (Levine a Heller, 2019, s. 20):

- *pohled na blízkost a intimitu ve vztazích,*

- *ve způsobu, jakým řeší konflikty,*

- *ve svém postoji k sexu,*

- *ve schopnosti vyjádřit jasně svá přání a své potřeby,*

- *v očekávání, které mají od svého partnera a vztahu jako takového.*

Buchheimová (cit. dle Hašto, 2005) uvádí, že v dospělosti se vyskytují následující typy citových vazeb:

- Svobodný (autonomní) – tito lidé si přináší bezpečně utvořenou citovou vazbu z dětství. Jsou vysoce adaptabilní a vztahům dávají velkou hodnotu a záleží jim na nich. O zkušenostech i negativních zážitcích dokáží mluvit otevřeně a umí vyjadřovat svá přání a mluvit o svých potřebách. (Hašto, 2005) (Štefánková, 2005)

- Zapletený (zaujatý) – vyznačuje se odstupem od vztahových témat. Rodiče si idealizují, a tak si často protiřečí. Navenek mohou působit jako silní a nezávislí jedinci. (Hašto, 2005) (Štefánková, 2005)

- Znehodnocující – odmítavý – lidé s tímto typem vazby jsou často zacyklení v prožitých rodinných problémech, často si protiřečí a nedokážou se na zkušenost dívat uceleně. (Hašto, 2005) (Štefánková, 2005)

- S nevyřešeným traumatem – jedná se o jedince, kteří byli v dětství traumatizováni (zneužívání, týrání).

Dle autorů Levine a Heller (2019) je důležité, že výzkumy dělané na téma citových vazeb v dospělosti potvrdily existenci napříč kulturami a zeměmi. Ukázalo se, že asi 50% populace charakterizuje jistý attachment, cca 20% nejistý – úzkostný, cca 25% vyhýbavý typ attachmentu a posledních 5% byli lidé s dezorganizovaným typem vazby.

Z výše uvedeného lze říci, že attachment může být základní jednotkou, kterou si každý z partnerů do vztahu přináší, a která také může být určitou determinantou partnerských problémů a neshod. Teorie attachmentu by tedy mohla přinést odpovědi na otázky týkající se partnerských vztahů a jejich fungování. Novodobě se tento teoretický koncept využívá také při práci s klienty při párových terapiích. A právě těm se budeme následně věnovat.

1.3 Manželské a rodinné poradenství

Na začátku kapitoly jsme si uvedli, že manželství je vztah dvou osob, který je založený na důvěře, blízkosti, pocitech bezpečí a naplňuje určité funkce a potřeby jedinců. K čemu však dochází, pokud je manželství něčím narušeno a vyjmenované faktory nejsou, nebo nemohou být saturovány? Dochází-li k problémům nebo konfliktům v manželství? Co pak mohou jedinci dělat? Jednou z možností je manželské a rodinné poradenství nebo párová terapie.

„Manželská terapie je formou speciální psychoterapie, která se zaměřuje na manželskou dvojici a její problémy. Jejím cílem je pomoci manželské dvojici zvládnout závažné konflikty a krizové situace, dosáhnout vzájemného souladu a zajistit vzájemné uspokojování potřeb obou partnerů v manželském vztahu. Je léčením poruch manželského soužití. Léčení směřuje k úpravě manželského vztahu a k pozitivnímu ovlivnění manželského soužití. V manželské terapii převažuje práce s dvojicí, ale patří k ní i terapeutická práce s jedním z partnerů orientovaná na manželský vztah.“ (Kratochvíl, 2009, s. 9)

Kratochvíl (2009) uvádí, že mezi primární problematiku týkající se základních neshod v manželství, které se klienti často při terapiích a v poradenství věnují, patří:

- Osobnosti partnerů/manželů – normální/abnormální rysy, poruchy osobnosti a sexuální preference partnerů.
- Manželský vztah – proč a jak se partneři dali dohromady, jaké bylo/je jejich očekávání od manželství, ovlivnění primární rodinou, které si jedinec přináší do manželství.

- Vývoj vztahu v průběhu času – seznámení, zamilovanost, manželství, potomci a další vývojová stádia ovlivňující průběh manželství. Také zde spadají nesezdaná manželství a vývojové krize v čase.
- Vnitřní situace v manželství – rozpory ve výchově dětí, sexuální soužití partnerů nebo existence domácího násilí.
- Vnější vlivy – rodiny manželů a jejich přátelé, mimomanželské vztahy, nevěry, komunikace a řešení problémů.

Crowe (2000) tvrdí, že terapeut pracující s manželským párem by měl vždy přizpůsobovat práci dle osobností manželů a měl by si být vědom probíhajících změn a faktorů. Důležitostí je také dle něj to, aby dokázal vyhledat pozitivní faktory situací a pomohl páru najít nejlepší vhodné řešení.

Manželská terapie má dnes mnoho směrů, které přináší různé způsoby řešení manželských neshod a problémů, Také náhled na to, jaké jsou možnosti řešení nebo celkově jejich příčin. Patří zde přístup behaviorálně – kognitivní, dynamický, humanisto – psychologický, systémový, racionálně – edukativní, hodnotové pojetí, syntetické pojetí. (Kratochvíl, 2009) Moderně využívaná je také terapie zaměřená na emoce a terapie pracující s citovým poutem/vazbou neboli attachmentem.

Jak jsme již zmiňovali výše, attachment se bezpochyby stal fenoménem, který zasahuje i do dalších věd než pouze do psychologie. Crowel et al. (2002) uvádí, že díky mnoha výzkumům se ukázalo, že attachment provází člověka od dětství až po dospělost a velmi jej ovlivňuje při navazování zdravých partnerských vztahů a determinuje také schopnost si je udržet. Vazbové chování je v zásadě konzistentní, nicméně autoři uvádí, že není rigidní. Záleží rovněž na zkušenostech člověka a díky například traumatickým zážitkům nebo mezilidským zkušenostem jej lze měnit směrem k nejisté vazbě. Na druhou stranu jej lze také posilovat například právě díky partnerovi, který dokáže nabídnout bezpečný a stabilní přístav. Díky tomu získává teorie attachmentu velké využití v praxi například při psychoterapiích a párových terapiích. (Skorunka, 2015) Levine a Heller (2019) dodávají, že terapie využívající teorii attachmentu se hodí v jakémkoliv stádiu vztahu.

Závěrem bychom chtěli uvést, že manželské terapie jsou jedním z řešení vztahových problémů a krizí, které se mohou v manželství objevit. Možností k výběru terapie je spousta, a tak v dnešní době již záleží na manželích nebo partnerech samotných, pro který typ a přístup se rozhodnou. Vhodné je však mít na paměti, že taková příležitost existuje, a že ukončení vztahu není jediným řešením. Zde se však opět téma otáčí na partnery samotné, jak se rozhodnou danou situaci řešit, jak dokáží komunikovat a přistupovat k problému.

V první kapitole naší práce jsme si definovali pojem manželství. Věnovali jsme se funkcím manželství a potřebám, které by mělo naplňovat. Následně jsme se zabývali attachmentem jako psychologickým konstruktem, který je determinantou ovlivňující partnerské a manželské vztahy. V neposlední řadě jsme si uvedli koncept manželského poradenství a párové terapie, který se nabízí v případě manželských neshod, a který může zabránit rozpadu manželství, respektive posílit jeho funkci.

V následující kapitole se budeme věnovat smíšenému manželství a jeho specifikům. Zaměříme se na definici problematiky a popsání možných rozdělení, charakteristik a pohledu autorů. Vymezíme také specifika smíšených manželství, které mohou sehrávat u multikulturních párů významnou roli.

2 SMÍŠENÉ MANŽELSTVÍ

Na současný svět stále více a více působí fenomén zvaný globalizace. Podle expertů i odborných publikací to ovlivňuje všechny obyvatele naší planety. A to jak pozitivně, tak negativně, neboť s sebou globalizace přináší spoustu faktorů ovlivňujících soudobý moderní život. Dalo by se říct, že dopomohla k „otevření světa“ téměř všem a téměř všude. Giddens (2013) uvádí, že svět se stal díky globalizaci jeden. Díky tomu můžeme sledovat také větší provázanost i závislost lidí, skupin i národů po celém světě.

Jedním z fenoménů, který dostal díky globalizaci, otevření hranic, světa a volnému cestování zelenou, je určitě smíšené manželství. Lidé se nejen mohou kontaktovat z různých míst planety, ale také navštěvovat nebo se seznamovat.

Pavlík a Kalibová (2005) uvádí, že termín smíšené manželství znamená spojení dvou partnerů, kteří pochází z odlišných etnických, národnostních, náboženských, popřípadě jiných skupin. Smíšené manželství je pak dle demografického pohledu spojeno s pojmem „exogamie“ a může být internáboženské, interrasové, interetnické, interkulturní či mezinárodní.

V tom, jak se nahlíží na smíšené manželství a jeho dělení nebo definici však hraje podstatnou roli daná země a společnost. Jednoduše řečeno záleží na tom, jaké specifika společnost považuje za významné a determinující. Příkladem mohou být manželství mezi Afroameričanem a Američankou. Z pohledu americké společnosti se tyto dva lidé narodili ve stejné zemi, vyrůstali ve stejné zemi, mají stejné náboženství, sdílí stejné hodnoty, normy a pravidla a jsou ze stejné sociální třídy, avšak se liší inter-rasově, tedy bude jejich manželství nazváno smíšeným. (Johnson, Warren, 1994)

Interkulturní psychologie upřesňuje, že interkulturní manželství jsou smíšená většinou z pohledu několika faktorů. Může se jednat například o národnost, náboženství a etnicitu. Základním znakem takového manželství je odlišný mateřský jazyk. V interetnických manželstvích dochází ke svazku lidí z odlišných etnických skupin. Významným je také to, že jejich další generace bude smíšená z pohledu sociální i kulturní identity. (Průcha, 2004) (Čeněk et al, 2016)

Coleman (2004) tvrdí, že socioekonomické a demografické podmínky mohou být determinanty vzniku smíšeného manželství. Může se jednat o velikost etnické populace v dané zemi, znalost jazyka, náboženské vyznání a délka a charakteristika pobytu migrantů. Svou roli však sehrávají také vnější podmínky, tj. faktory v majoritní společnosti země. Zde

bychom mohli zařadit míru tolerance, hospodářskou vyspělost, imigrační a integrační politiku apod.

Nováčková (2014) poukazuje, že mezi prvními se tematikou smíšených manželství zabýval americký sociolog R. K. Merton již okolo roku 1941, který uvedl, že smíšená manželství stojí na výměně sociální statusů. Znamená to, že manželé se navzájem vyberou proto, aby si zvýšili svůj sociální status. Například si muž s černou barvou kůže s vysokým vzděláním vybere bílou ženu s nižším vzděláním. Navzájem si pomohou k získání vyššího sociálního statusu v daných oblastech. S danou teorií pracovalo nadále v dalších výzkumech spoustu odborníků, po určité době se však ukázalo, že si lidé své partnery vybírají na základě více charakteristik, než je pouze vzdělání nebo sociální status. (Nováčková, 2014)

Důležitým faktem je, že v české vědecké společnosti je téma smíšených manželství spíše opomíjeno. Za poslední dobu se tématicce věnují spíše jednotlivci ve svých kvalifikačních pracích – disertační práce Sthrosové (2013) na téma Česko – bulharská manželství sezdaná v období socialismu, diplomové práce jako například Loučimová (2006) – Psychologické aspekty „interkulturních vztahů“, Petrášková (2008) – Internáboženské sňatky, Nováčková (2014) – Smíšená manželství – sňatek mezi ženou Češkou a mužem cizincem, Kaucká (2017) – Česko-vietnamská manželství.

2.1 Atributy smíšeného manželství

Jak už jsme výše zmínili, díky globalizaci a vytvoření multikulturní společnosti nejsou ani multikulturní páry žádnou překvapivou vzácností. Smíšené manželství se tak může lišit náboženským vyznáním, jinými kulturními zvyky a tradicemi, odlišným mateřským jazykem partnerů atd. Častokrát se tak střetávají s jinými problémy než páry ze stejného kulturního prostředí. (Crowe, 2000) Existují však specifika, která se mohou objevovat u smíšených párů?

Crowe (2000) uvádí, že jednou z nejčastějších výzev ve smíšeném manželství je komunikace. Právě ta dle něj ovlivňuje prožívanou spokojenost a kvalitu vztahu.

Partneři ve smíšených manželstvích mají většinou odlišný mateřský jazyk. Mnohdy se stává, že když se potkají, musí se dohodnout, jakým jazykem spolu budou komunikovat a následně který jazyk bude dominujícím v jejich vztahu. Nakonečný (2009) uvádí, že komunikace je sociální interakce, při které dochází ke sdělování nebo vzájemné výměně informací. Není rozporu, že pro vztahy i lidstvo samotné je významná a důležitá. Plaňava (2000) tato tvrzení doplňuje, že veškeré soužití v rodině se utváří a vyvíjí dle komunikace. Dle něj se jedná o ústřední téma funkčního manželství.

Biddulph (2006) apeluje na významnost párové komunikace a vytvořil model čtyř způsobů, které manželé používají a měli by se je harmonicky naučit ovládat:

- Starostlivost (rodič – dítě) – každý z partnerů občas potřebuje být hýčkán a cítit péči toho druhého. Často na počátcích vztahů.
- Společné hodnoty (rodič – rodič) – manželé mluví o názorech, představách, potřebách a touhách. Příkladem může být komunikace a domluva ohledně výchovy dětí.
- Spolupráce (dospělí – dospělí) – manželé se domlouvají na věcech každodenního života (rozdělení peněz, domácnost).
- Blízkost (dítě – dítě) – společná hra, zábava a tělesná láska.

Aby mohl být Biddulphův model párové komunikace naplněný, je velmi podstatné, aby se lidé ve smíšeném manželství vůbec dokázali domluvit. Proto musí zvolit jazyk, kterému budou oba jedinci rozumět. Plaňava (1998) hovoří o tzv. stejném komunikačním stylu – jakým způsobem a o čem spolu budou manželé hovořit. Také vyvarování se komunikačním stereotypům. Průcha (2004) dodává, že pochopení odlišností je základem pro komunikaci mezi kulturami, rasami či národy.

Po překonání této bariéry manželé čeká samotná komunikace a domlouvání se na daných záležitostech. Do toho však může vstupovat další prvkem – tím je kultura nebo kulturní odlišnost.

Giddens (2013) ukazuje významnost kulturních rozdílů na přistěhovalcích jihoasijského původu od VB. Nejenže se přistěhovalci od majoritní skupiny odlišovali náboženstvím, ale také existencí kast a smýšlením o rodinně jako základu života a nadřazené hodnoty. Děti, které se se jim narodily, byly vystaveny tradičním hodnotám převážně se týkající rodinné vzájemnosti a soudržnosti, a naopak britskému individualistickému a soutěživému prostředí. Soukup (2004) uvádí, že kultura má mnoho definic a významnou historii. Dalo by se však říct, že se jedná o systém, který se vyznačuje svým poznáním, vírou, uměním, hodnotami, zvyky, způsoby léčby a péče apod. Kultura také ovlivňuje učení jedince v rámci socializace i enkulturace, jeho pohled na rodinu i vztahy. V některých společenstvích převládá monogamie, někde se objevuje polygamie. Poté je také velmi zásadní, jak se na sebe dívají odlišné kultury, a jak se dokážou respektovat a tolerovat.

Kultura vytváří integrovaný a konzistentní systém. Příkladem mohou být náboženské praktiky v určité kultuře, neboť ty zároveň ovlivňují organizaci rodiny i ekonomické hodnoty a naopak. Zároveň je kultura produktem učení, který je předáván z generace na generaci a pomocí životních zkušeností. (Kutnohorská, 2013)

Kutnohorská (2013) upozorňuje, že každý je ovlivněn kulturním prostředím, ve kterém vyrůstá. A jeho chování ovlivňuje tzv. kulturní vzorec. Jedná se o systém kulturních pravidel a naučených schémat jednání. Kultura tak determinuje jedincovy vzorce chování i myšlení. Zajímavostí je, že stejná situace může mít v různých kulturách jiný význam, a to může vést k nedorozumění anebo nepochopení.

Dochází-li ke střetu kulturních prvků, hovoříme o tzv. kulturním konfliktu. U smíšených manželství se může objevovat kulturní konflikt spojený s rozdílnostmi kultur partnerů, tj. problematika kulturních odlišností. To se může týkat náboženství, hodnot, výchovy dětí nebo představ o rodinném životě a způsobužití. (Scheu et al, 2011)

Cottrel (1990) uvádí, že jedinci, kteří se rozhodnou pro smíšené manželství jsou často fascinováni druhou kulturou, kterou vnímají jako lepší pro život a často je jim velmi blízká. Mnohdy se jedná o jedince pocházející ze smíšené rodiny nebo vyrůstající mimo zemi původu rodičů. Nebo se jedná o jedince, kteří mají mezinárodní zkušenosti a zkušenosti s odlišným kulturním prostředím – například díky práci nebo studiu.

Kulturní odlišnosti nemusí vždy nutně vést k problémům ve smíšených manželstvích nebo pro ně znamenat stres. Mnohem větší roli často pak hraje společnost, ve které se partneři usadili a rozhodli žít. Jak se tato společnost dívá na exogamii? Jak tolerantní je ke smíšenému manželství? Protože právě neshášenlivost okolí může přinést hluboké pocity vykořeněnosti a nespokojenosti, které mohou být hlubší a intenzivnější než míra samotných kulturních odlišností mezi partnery. (Imamura, 1990)

Posledním specifickým, které zde zmíníme, je náboženství. Inter-náboženské svazky jsou dnes častější, než tomu bylo kdy předtím. Často však ale souvisí s tím, že jeden z partnerů musí konvertovat k víře partnera. Pokud by se tak nestalo, může se stát, že je dané náboženství bude od svazku s takovou osobou zrazovat. Náboženství v jeho tradičních podobách podporuje endogamii. To na druhou stranu také ukazuje, jak silnou roli hraje v kulturách a životech jedinců. (Nováčková, 2014)

V této kapitole jsme se věnovali problematice smíšených manželství. Pokusili jsme se o jeho definici, uvedení možností rozdělení typů a charakteristik. Následně jsme se zabývali specifiky smíšených manželství a vytyčili jsme podle nás ty nejzákladnější, které u multikulturních párů mohou sehrávat podstatnou roli.

Jelikož se naše práce věnuje Česko – indonéským smíšeným manželstvím, budeme se přímo jim věnovat v poslední kapitole teoretické části práce.

3 ČESKO – INDONÉSKÉ MANŽELSTVÍ

Naše práce se zabývá smíšeným česko-indonéským manželstvím. V první kapitole práce jsme se věnovali manželství a ve druhé smíšenému manželství a jeho atributům. Dostáváme se od nejobecnějšího k nejkonkrétnějšímu, a tak v této kapitole poskytneme prostor přímo česko-indonéskému manželství.

Jednoduše by se dalo říct, že česko-indonéské manželství je svazek dvou lidí, a to jednoho z České republiky a druhého z Indonéské republiky. Právě tato problematika nemá mnoho odborné literatury ani výzkumů, a proto se ji v práci zabýváme a danou tematiku otevíráme. Rádi bychom v následujících řádcích poskytli informace o zemi, a také pohledu na manželství z hlediska kulturního zázemí.

Indonésie neboli Indonéská republika (The Republic of Indonesia, IND) je stát v jihovýchodní Asii a Oceánii. Skládá se z mnoha ostrovů, na kterých žije více jak 300 etnických skupin a celkově více jak 261 miliónů lidí. Muslimové jsou z hlediska náboženství majoritou země (87 %). Oficiálním jazykem země je indonéština (bahasa indonesia), ale ve skutečnosti se lidé mezi sebou domlouvají spíše svými tradičními jazyky, pokud je to možné, neboť každý z ostrovů má svůj. (BBC, ©2022)

Zajímavostí, kterou můžeme nalézt v Ústavě Indonéské republiky a doplňujících zákonech je, že každý občan této země musí mít náboženství (agama). Země jich uznává celkem šest. Jedná se o islám, katolictví, protestantství, hinduismus, buddhismus a konfucianismus. Tento zákon platí již od roku 1965, i přes jisté úpravy (Pasal 1 UU Nomor 1/PNPS/Tahun 1965). Proto také není neobvyklé, že pokud je pár a každý z nich má jiné náboženství, je nutné konvertovat k jednomu, nebo jim není umožněno se v Indonésii vzít. (Hukum online, ©2022) (Jamaluddin, Amalia, 2016)

Jak jsme již výše uvedli, v Indonésii převažuje islám. Jedná se o zemi s největší muslimskou populací na světě. Islám má své první zmínky v Indonésii ve 13. století a pochází ze severní Sumatry. S největší pravděpodobností bylo náboženství přineseno obchodníky, kteří tam jezdili a brali si za ženy indonéské dívky. Ty poté na tuto víru i s celou rodinou přecházely. V Indonésii není však islám radikální jako v jiných zemích. Nejspíše proto, že pronikal postupně a lidé ho mísili také s původním animistickým náboženstvím a místními kulturními prvky a zvyky. (Šenkyříková, 2012)

V rámci manželství je uvedeno, že hlavou rodiny je vždy muž. Dále pak také, že žena i muž jsou si ve svazku rovni. (Nawilis, 2012) V Indonésii je povolena polygamie (svazek jednoho muže s více ženami). Nicméně je to jev, který byl v minulosti na indonéské půdě velmi

diskutován. Polygamie zde však není tak běžná jako v jiných muslimských státech a nejspíše plyne z minulosti, kde byl dříve brán jako reakce na nepříznivé životní situace nebo neplodnost žen. (Šenkyříková, 2012)

Aspektů, které mohou ovlivňovat svazek občana ČR a Indonésie, může být mnoho. Jelikož však tato problematika nebyla doposud zkoumána, není jisté, zda a o jaké se jedná. Možné je, jako u jiných smíšených manželství, že do manželství prostupuje kultura a kulturní vzorce druhého jedince, náboženství apod. Ostatně vztah můžou ovlivňovat také vnější faktory jako je přijetí rodinou, okolím. Právě tyto a další otázky vyvstávají v rámci zkoumané problematiky. Jedná se o tematiku, která přesahuje do více oborů. Mohli bychom zmínit psychologii, sociologii, antropologii aj. Díky této práci si klademe za cíl fenomén česko-indonéských manželství otevřít a získat nové poznatky nebo podklady pro další možné výzkumy.

V další části práci se budeme věnovat samotné výzkumné sondě, kterou jsme realizovali se smíšenými česko-indonéskými páry. Věříme, že získané informace mohou být přínosné nejen pro manželské terapeutky, laiky se zájmem o téma, ale také jako možný základ pro další zkoumání.

II. EMPIRICKÁ ČÁST

4 METODOLOGIE VÝZKUMU

Diplomová práce se zabývá smíšenými česko-indonéskými manželstvími. V první části práce jsme se proto věnovali teoretickému ukotvení problematiky. Popsali jsme si, co to je manželství, jaké jsou jeho základní funkce a jeho propojenost s fenoménem attachmentu. Dále jsme si objasnili znaky a atributy smíšeného manželství. V neposlední řadě jsme se věnovali vymezení česko-indonéskému manželství.

V této druhé části práce dáme prostor samotné výzkumné sondě zkoumané problematiky. Výzkum je realizován v České republice s česko-indonéskými smíšenými manželskými páry. Naším hlavním cílem bylo zmapovat smíšené česko-indonéské manželství a zaměřit se nejen na fungování, ale také na úskalí takového vztahu. Jelikož se zaměřujeme na subjektivní procesy jedinců a danou výzkumnou sondou se snažíme proniknout do hloubky problematiky, zvolili jsme kvalitativní přístup.

V prvním kroku kvalitativní sondy jsme se věnovali přípravám. Vyhledali jsme si literaturu z oblasti naší zkoumané problematiky, přečetli ji a vytvořili rešerši. Pokusili jsme se také vyhledat již realizované výzkumy, které mířily do naší oblasti. V českém ani zahraničním prostředí jsme však žádné výzkumy věnující se přímo česko-indonéskému manželství nenašli. V tuzemsku i zde se jednalo spíše o výzkumy manželství nebo smíšeného manželství se zaměřením na různé oblasti nebo jiné země (manželství bulharsko-české, vietnamsko – české, manželství s cizincem apod.). Naší výzkumnou sondou bychom tak rádi otevřeli pomyslné „dveře“ problematice česko-indonéského smíšeného manželství.

Jak jsme již výše zmínili, výzkumnou sondu jsme realizovali v České republice s páry, které splňovaly naše kritéria (viz 4.6). Celkem se jednalo o čtyři páry. Prvně jsme si výzkumnou část připravili, zamysleli se nad reflexí výzkumníků a definovali jednoznačně výzkumný problém. K tomu nám dopomohl také rozhovor s manželským terapeutem panem Ratajem a zaměřil se na aktuální přístupy a tendence v párových terapiích a jejich hlavní zaměření. Po formulaci výzkumných cílů a otázek jsme vytvořili polostrukturované interview a domluvili se s participanty, kdy a jak by mohl být rozhovor proveden. Po získání souhlasů a provedení informovaného souhlasu jsme rozhovory realizovali.

Součástí našeho výzkumného šetření jsou také dotazníky attachmentu, které ukazují, jaký typ attachmentu převažuje u daného jedince ve vztahu. Dotazník nám může pomoci poznat jedince a jejich manželství více do hloubky, což v našem pojetí potřebujeme a cílíme.

Po formulaci otázek jsme udělali také předvýzkum, kde jsme si ověřili, zda jsou otázky položeny srozumitelně a smysluplně. Jelikož jsme poté nic neměnili, s rozhovorem pracujeme také dále v rámci analýzy a dalších postupů.

Po získání interview se všemi páry a vyplněných dotazníků jsme postoupili k analýze získaných dat. Ta byla následně provedena tematickou analýzou. Samotné analýze dat se budeme podrobněji věnovat v páté kapitole.

V následujících podkapitolách se budeme věnovat vymezení výzkumného problému, výzkumných otázek a cíle. Následně také pojetí výzkumu, metodě sběru dat, výzkumnému souboru, popsáním předvýzkumu a v neposlední řadě samotné realizaci výzkumného šetření, kde bude popsána také samotná reflexe výzkumníků, etické aspekty výzkumu a jeho možná omezení.

4.1 Výzkumný problém

Výzkumným cílem práce je zmapovat smíšené manželství uzavřené mezi občanem Čechem a Indonésanem. Základem je pro nás zjistit subjektivní pohledy a prožívání manželů, nahlédnout do jejich zkušenosti nejen z hlediska fungování vztahu a každodenního života, ale také do jejich komunikace, vývoje a možných rizik takového vztahu.

Již z výše formulovaného problému vyplývá, že jsme nemohli zvolit jiné než kvalitativní pojetí výzkumu. Právě tento přístup nám totiž nabízí možnost jít do hloubky zkoumané problematiky, získat hloubková data a vhled. To nám umožňuje více poznat daný fenomén, na což může být posléze navázáno.

Jelikož zkoumané téma není zcela zakotveno ani popsáno v tuzemské ani zahraniční odborné literatuře, věříme, že práce a její výsledky mohou pomoci otevřít danou problematiku, dát předpoklady pro následný výzkum, a tak přinést více porozumění například pro manželské nebo párové terapeuty.

4.2 Výzkumné otázky

Hendl (2012) uvádí, že výzkumné otázky jsou stavebními kameny výzkumného šetření, které musí být formulovány správně, neboť pomáhají zodpovědět vše, co je potřeba ke stanovení daného výzkumného cíle. Díky tomu ovlivňují také konceptuální rámec výzkumu, výběr i validitu. V následujících řádcích tedy bude formulována ústřední výzkumná otázka a její dílčí části.

Ústřední výzkumná otázka:

-> Jaké je zkušenost se smíšeným česko-indonéským manželstvím z pohledu účastníků?

Dílčí výzkumné otázky:

-> Jaký je vývoj vztahu zkoumaných párů?

-> Jaké problematické aspekty se mohou ve smíšeném česko-indonéském manželství vyskytovat?

-> Jaké benefity mohou účastníci ve smíšeném česko-indonéském manželství vnímat?

-> Jak si zkoumaní jedinci v česko-indonéském smíšeném manželství projevují lásku a náklonnost?

-> Jaké faktory ovlivnily rozhodnutí, kde bude pár žít?

-> Jak se v manželství projevují kulturní odlišnosti jedinců?

-> Z přidaného dotazníku attachmentu zjistit, jaký je typ attachmentu jedinců?

4.3 Výzkumné cíle

Výzkumné cíle jsou nezbytnou komponentou našeho výzkumného projektu. Co si práce klade za cíl jsme již zmínili výše, proto si následně definujeme konkrétní ústřední cíl a doplňující dílčí cíle.

Ústřední cíl:

-> Zjistit, jaká je zkušenost účastníků výzkumu ve smíšeném česko-indonéském manželství.

Dílčí cíle:

-> Zjistit vývoj vztahu zkoumaných párů.

-> Zmapovat problematické aspekty, které se v česko-indonéském manželství vyskytují.

-> Zjistit benefity, které jedinci žijící v česko-indonéském manželství vnímají.

-> Zmapovat faktory ovlivňující rozhodnutí, kde bude pár žít.

-> Zjistit, jak si jedinci projevují lásku a náklonnost.

-> Zmapovat, jak se v česko-indonéském manželství projevují kulturní odlišnosti jedinců.

-> Zjistit typ attachmentu z dotazníků u každého účastníka výzkumu.

-> Zjistit názor participantů na využití manželské terapie.

Cílem, jak jsme již také výše zmínili, je zmapovat česko-indonéské manželství z pohledu účastníků výzkumné sondy. Zaměřujeme se nejen na obtíže a překážky, ale také na benefity a fungování takového vztahu. Zjištěná data mohou být použita pro manželské a párové terapeutů, kteří se chtějí seznámit s danou problematikou, nebo mohou přinést také základní rozměr fenoménu, na který poté mohou navázat další výzkumné metody.

4.4 Pojetí výzkumu

S ohledem na skutečnost, že se zaměřujeme na subjektivní vnímání a prožívání jedinců, respektive subjektivní elementy a vnitřní procesy, zvolili jsme kvalitativní pojetí našeho výzkumného projektu. A to hned ze dvou důvodů.

Asi ten nejdůležitější je, že kvalitativní přístup nám umožňuje jít do hloubky zkoumané problematiky a můžeme získat hloubkový popis jevu, tj. kontext, procesy, lokální situace i podmínky. Umožňuje také intenzivní kontakt s terénem nebo člověkem/skupinou. Tím druhým důvodem je, že díky kvalitativnímu přístupu lze lépe porozumět a objasnit situace, to, co se děje a jak lidé reagují nebo co prožívají. (Miles a Creswell, 2003, Huberman, 1994, Bogdan, Biklen, 1992 cit. podle Hendl, 2012)

Miovský (2006) ještě doplňuje, že kvalitativní přístup se zaměřuje na autentické a neopakovatelné fenomény. Je však důležité si na druhou stranu uvědomit, že každý výzkumník je může vnímat různým způsobem a v jiném kontextu. Výzkumník také musí brát ohled na to, že dané fenomény vznikají i zanikají v různých procesech. Více se tématice možných omezení budu věnovat v podkapitole 4.8.3.

4.5 Metoda sběru dat

Díky kvalitativnímu pojetí výzkumného šetření jsme se rozhodli pro výběr základní kvalitativní metody sběru dat. Tou je interview neboli rozhovor.

Interview je metoda, která vede k hloubkovému poznání jevu, porozumění zkušenosti a vnitřním procesům probandů. Má také své nevýhody, neboť informace díky němu získané jsou již zprostředkované nebo filtrované, což je třeba mít na paměti. (Hendl, 2012)

Rádi bychom upozornili, že v naší práci mluvíme o interview v synonymu se slovem rozhovor. Existují totiž autoři, kteří slova odlišují. Například Gavora (2000) tvrdí, že se slovem „rozhovor“ se více setkáme v laické sféře a má oproti „interview“ širší význam.

Pro náš výzkumný projekt jsme zvolili polostrukturované interview. Bylo pro nás totiž významné, abychom výzkumu dokázali udržet vytyčené hranice. Zároveň ale také dát prostor participantům ke sdílení zážitků a pro nás udržet možnost doptávat se, žádat vysvětlení nebo objasnění. (Gay, 1980, s. 279, cit. podle Gavory, 2000) Což se také díky této metodě povedlo.

Polostrukturované interview bylo vytvořeno na základě získaných poznatků z dané problematiky, odborné literatury a zkušeností. Dopomohl také rozhovor s odborníkem Mgr. Pavlem Ratajem, který s námi sdílel cenné zkušenosti. Rozhovor jsme rozdělili do tří částí. V té první jsme se věnovali otázkám, které se týkají začátku jejich vztahu, myšlenkám na manželství a očekávání. Věříme, že díky tomu jsme participanty mohli více vtáhnout do tematiky a namotivovat k rozhovoru a vytvořit uvolněnou atmosféru. Ve druhé části se věnujeme již samotnému manželství a postupně přidáváme důvěrnější a intimnější dotazy, aby se jedinci nezalekli a nebáli se odpovídat. Ve třetí části se již pouze doptáváme, zda je ještě něco napadá v souvislosti s jejich zkušeností a uzavíráme interview otázkou na jejich názor, obavy či zkušenost s manželskou terapií.

Všichni účastníci výzkumného šetření byli popravdě seznámeni s výzkumem a cílem výzkumného šetření, které jsme realizovali. Bylo jim vysvětleno, proč a za jakým účelem tato kvalitativní sonda probíhá. V rámci informovaného souhlasu dostali informaci také o důvěrnosti informací a mlčenlivosti výzkumníků, o tom, že se dobrovolně a vědomě výzkumu účastní a že mohou kdykoliv odstoupit. Probandi dále souhlasili s nahráváním rozhovoru na mobilní zařízení pro potřeby autorky. Jelikož je česko-indonéska komunita v ČR malá a většinou se všichni znají, odmítli participanti dát přepisy rozhovorů k dispozici na konci práce. Autorka je však může použít a prezentovat před odborných publikem nebo zpracovávat k jiné odborné studii vycházející z této práce. Všem probandům byla přislíbena anonymita. Otázky a celé interview naleznete v příloze (P 1).

V neposlední řadě je potřeba uvést, že interview probíhalo s párem v jazyce, který jim byl nejbližší, tj. který si vybrali. Rozhovory jsme provedli s páry, neboť jsme vnímali, že je to vhodná příležitost získat co nejvíce dat, neboť kdybychom pracovali s každým zvlášť, mohli by se obávat jít více do hloubky nebo se obávat, co asi řekne ten druhý. Odráželi jsme se od skutečnosti, že práce s páry v poradnách nebo při terapiích probíhá také většinou společně.

Otázky byly kladeny tak, aby povzbuzovaly participanty k vyprávění. Na konci interview bylo vždy účastníkům poděkováno za jejich čas a sdílení jejich zkušeností a prožitků. Bylo jim vždy ukázáno, že se vypíná nahrávací zařízení a dán prostor, zda ještě něco nepotřebují

říct nebo doříct. Po dokončení rozhovoru jsme vždy zůstali s probandy ještě sedět a sledovali, co se s nimi děje po interview. Většinou probandi sdíleli ještě zážitky a uvedli, že jsou rádi, že se interview mohli zúčastnit, protože si díky tomu mohli uvědomit, jak se jejich vztah vyvíjel, co všechno spolu překonali nebo zvládli, a že jsou vděční, že mohli interview projít spolu, neboť některé věci slyšeli od toho druhého poprvé.

K prohloubení dat v našem zkoumání jsme využili také dotazník attachmentu, který vychází z knihy „Teorie attachmentu v partnerských vztazích“ od autorů Amir Levine a Rachel Heller (2019, s. 50-53). Dotazník naleznete v příloze práce – P 2. Jejich výsledky uvádíme v kapitole páté.

4.5.1 Předvýzkum

V rámci příprav na realizaci výzkumu jsme využili také možnost předvýzkumu. Po sestavení otázek do interview jsme si totiž chtěli ověřit, zda jsou otázky srozumitelné a smysluplné a jsou pokládány tak, že jim probandi rozumí.

Díky realizaci předvýzkumu jsme si uvědomili hned několik bodů, na které si musíme dát při výzkumu pozor. Jedním z nich je dát probandům prostor k zamyšlení, a pracovat také s tichem. Myslet na to, že se může stát, že participanti otázce nerozumí, tak ji umět zopakovat, připravit synonyma, ale nechat na nich. V žádném případě nic nekonkretizovat nebo nepodsouvat. Snažit se zůstat co nejvíce objektivní a klást otevřené otázky. Dále určitě také v rámci rozhovoru naslouchat, pokyvvovat hlavou, používat techniky aktivního naslouchání a zrcadlení. Jako nejdůležitější vnímáme vytvoření bezpečné atmosféry a důvěry. Právě díky tomuto jsme cítili, že se pár dokáže více rozprávět a sdílet s námi jejich prožívání a zkušenosti. Nebát se dávat dostatečný prostor k odpovědím, i přesto, že se třeba pár odklání od otázky. V tomto případě je buď poprosit o navrácení se k tématu nebo nechat prostor k získání dalších možných oblastí problematiky. Ověřili jsme si také, že je dobré se doptávat na informace, pokud nejsou u některých témat jedinci tak sdílní, a pokud to situace dovoluje. Jako poslední přišlo uvědomění, že nejspíše vždy jeden z páru bude aktivnější, proto apelovat na dávání prostoru a dotazování se i druhého jedince.

Jelikož nejsme zkušenými experty, vnímali jsme za důležité si předvýzkum udělat. Získali jsme tak nejen reflexi k samotným otázkám, ale také jsme si byli schopni reflektovat samotné vedení interview a na co se zaměřit. Navíc žádná z otázek nebyla pozměněna ani ze seznamu vyhozena, takže s rozhovorem pracujeme dále také v analýze, neboť získaná data jsou stejně hodnotná jako z dalších rozhovorů.

4.6 Výzkumný soubor a jeho vzorkování

Souborem pro náš výzkum jsou páry, které žijí ve smíšeném manželství jako občan České republiky a Indonésie. Šed'ová (2007) správně upozorňuje, že soubor v kvalitativním pojetí reprezentuje daný fenomén a problematiku, ne celou populaci.

V následující tabulce prezentujeme účastníky našeho výzkumu, poté se budeme věnovat podrobnějšímu popsání daných párů.

Tabulka 1 Výzkumný soubor

PÁR	Země původu	Věk	Země aktuálního pobytu	Náboženství	Kolik let v manželství
Istri 1	ČR	42	ČR	Islám (konvertovala)	13 let
Suami 1	IND	43	ČR	Islám	
Istri 2	ČR	45	ČR	Ateistka	17 let
Suami 2	IND	38	ČR	Islám	
Istri 3	IND	45	ČR	Křesťanka	9 let
Suami 3	ČR	43	ČR	Ateista	
Istri 4	ČR	74	ČR	Křesťanka	51 let
Suami 4	IND	83	ČR	Islám	

Kritéria výběru souboru:

- Jeden z páru je občan Indonésie a druhý České republiky.
- Manželé jsou spolu a žijí ve společné domácnosti.
- Páry jsou v manželství více jak pět let (= páry již spojuje určitá životní zkušenost a realita běžného života).
- Jedná se o první česko-indonéské manželství pro dané jedince.

Pro výzkumné šetření jsme tak získali čtyři páry. Dva páry byly vybrány na základě osobních kontaktů. Poté každý z nich doporučil další pár, který splňoval kritéria a mohl by se zúčastnit výzkumu. Do naší výzkumné sondy se přihlásil i pátý pár, ale ten jsme bohužel nemohli do výzkumného souboru přibrat, neboť nesplňoval třetí bod kritéria.

Jelikož jsme participantům slíbili anonymitu, v naší práci je budeme mít pod výzkumnými jmény „istri“ – indonésky manželka a „suami“ – indonésky manžel. Získali jsme si tři ženy Češky, které žijí s mužem Indonésanem a jednu Indonésanku, která žije s mužem Čechem.

Nyní bychom rádi představili páry, které se výzkumné sondy zúčastnily a přiblížili, za jakých okolností se seznámily.

Istri 1 – Suami 1

Pár se potkal v Indonésii, kam cestovala žena za studiem indonéštiny v rámci programu „Darmasiswa“. Žena letěla do IND s kamarádem Indonésanem, díky kterému také potkala svého nynějšího manžela, neboť byli kamarádi. Jezdili společně s kamarády na výlety, a tak se více seznamovali. Dle jejich slov však trvalo dlouho, než jeden z nich udělal první krok a začali spolu „chodit“. Údajně to bylo proto, že měl manžel prvotně cizinku a žena cizince. Poté se však dali dohromady a už věděli, že spolu doopravdy chtějí být a chtějí se vzít. Že je to pro ně ten pravý partner. Vzali se prvně v Indonésii po dvou letech chození, kde měli náboženskou svatbu. Poté se přesunuli do Česka, kde měli oficiální svatbu na matrice. Od té doby již žijí v České republice a je tomu již třináct let. Pár má dvě děti. Rozhovor probíhal v českém jazyce.

Istri 2 – Suami 2

Druhý pár se také potkal v Indonésii. Bylo to při umělecké výstavě, kde žena přišla a koupila si od svého budoucího muže jako jediná jeho výrobek. On si vzal na ni kontakt a poté se potkali znovu na jiném ostrově v Indonésii. Žena v té době hodně cestovala a žila v Austrálii.

Do Indonésie odletěla na dovolenou. Díky tomu, že se potkali, se jí však změnila plány, a nakonec se odstěhovala za mužem do Indonésie. Pár uvedl, že bojoval zpočátku s jazykem, neboť muž neuměl anglicky. To se však začal intenzivně učit, aby se s ženou mohl dorozumět, a nakonec se i tak podařilo. Po dvou letech chození se rozhodli vzít, a tak se přestěhovali do České republiky, kde proběhl sňatek na matrice. Pár je spolu devět let a žijí po celou dobu v ČR. Mají jedno dítě. Rozhovor probíhal v anglickém jazyce.

Istri 3 – Suami 3

Pár se potkal na studiích v Austrálii, byli spolužáci. Dělali spolu úkoly a chodili na výlety. Manžel poté odjel do ČR a žena ještě dodělávala magisterský titul. Měli dva roky vztah na dálku a navštěvovali se především během prázdnin. Po třech letech „chození“ se žena za mužem přestěhovala do Česka a měli svatbu v kostele. Pár je spolu sedmnáct let a mají dvě děti. Po celou dobu žijí zde v České republice a do Indonésie jezdí pouze na dovolenou a návštěvy za rodinou. Rozhovor proběhl v českém jazyce.

Istri 4 – Suami 4

Pár se potkal při studiích v Praze, když žena hledala ubytování pro svého známého na kolejích, s mužem se tam potkali a on jí nabídl pomoc. Nakonec se začali scházet a postupně více a více seznamovat. Kvůli změně režimu v Indonésii se poté muž nemohl do své země vrátit a byl nucen zůstat zde. Tehdy se s ženou rozhodli, že spolu zůstanou a cítili, že jsou si navzájem těmi pravými partnery. I přes veškeré obtíže doby dokázali vztah rozvíjet a udržet. Měli svatbu v České republice na matrice po dvou letech „chození“. Tento rok je tomu 51 let, co se pár vzal. Mají spolu dvě děti a dodnes žijí v České republice. Do Indonésie jeli pouze na návštěvu – manželka tam byla pouze jednou, on asi pětkrát za celou dobu. Rozhovor proběhl v českém jazyce.

4.7 Realizace výzkumu

Kvalitativní výzkumnou sondu jsme realizovali v České republice s páry, které splňovaly naše kritéria pro zařazení do výzkumného šetření. Všechny páry jsou smíšené, tedy česko-indonéské. Všechny zkoumané osoby žijí momentálně v České republice.

Párům, které jsme požádali o spolupráci, jsme vysvětlili cíl a účel naší práce. Byli seznámeni a informováni o všech okolnostech pravdivě. Kvůli aktuální situaci jsme jim nabídli, zda chtějí interview realizovat přes Google Meet nebo osobně. Dva páry preferovaly online variantu a dva páry osobně. Zvolení varianty bylo na daných párech. Požádali jsme je také

o vyplnění dotazníku attachmentu a podepsání informovaného souhlasu. Všichni účastníci byli seznámeni, že rozhovor bude nahráván, a že se bude s informacemi pracovat anonymně, neboť česko-indonéská komunita v České republice není velká a lidé se znají. Tento krok jsme nabídli především proto, abychom získali i ty důvěrnější a intimnější odpovědi na námi kladené otázky. Souhlas jsme dostali od všech osob, a tak jsme mohli přejít k samotné realizaci výzkumu.

S prvním a třetím párem (Istri 1 – Suami 1 a Istri 3 – Suami 3) proběhl rozhovor přes online variantu – Google Meet. S druhým a čtvrtým párem jsme se setkali osobně dle jejich preferencí.

Při setkání, ať už online nebo osobně, jsme vždy s páry strávili určitou dobu před počátkem interview. Zeptali jsme se jich, jak se mají, a poté zda můžeme započít rozhovor. Při online jsme kladli důraz na to, abychom se s probandy viděli a vyzkoušeli jsme kvalitu zvuku. S druhým i čtvrtým párem jsme interview realizovali u nich doma, kde byla velmi příjemná atmosféra a šlo vidět, že i oni se cítili bezpečně a dobře.

Po interview jsme opět s účastníky výzkumu strávili ještě nějakou chvíli, a to ze dvou důvodů. Hodnotili jsme proces interview, zazněly od nich podnětné zpětné vazby a doznívalo v nich interview samotné. Například se vyjádřili, že byli moc rádi, že se interview mohli zúčastnit a takto spolu, neboť na určité otázky slyšeli poprvé odpovědi svého protějšku.

Participantům jsme velmi poděkovali za jejich ochotu při sdílení a za jejich čas. Poté byly nahrávky převedeny do PC a přepsány do Wordu, aby mohlo dojít k následné analýze dat. Ještě než se dostaneme k samotné analýze, rádi bychom se věnovali reflexi, etice a možným omezením výzkumu.

4.7.1 Reflexe vlastního předporozumění zkoumanému tématu

Výzkum na dané téma jsme se rozhodli realizovat ze dvou důvodů. Tím prvním je, že studie na zkoumané téma v tuzemsku ani zahraničí nejsou. Dále proto, že osobně autorku práce fungování česko-indonéských smíšených párů zajímá a má s česko-indonéským manželstvím osobní zkušenost. Přemýšlí také, jak s těmito páry pracovat například v rámci manželských a párových terapiích. Proto bylo cílem danou problematiku zmapovat a případně přichystat pole širšímu výzkumu.

V reflexi výzkumníka musí určitě zaznít, že je autorka ovlivněna také zkušeností života v Indonésii a manželstvím s Indonésanem. Předpokládala, že se mohou ve vztazích

účastníků výzkumu vynořit kulturní odlišnosti ovlivňující jejich každodenní život. Proto se snažila práci i otázky do interview konzultovat s vedoucí práce, která jí dala cenné rady. To jí také pomohlo získat určitý odstup, uvědomění a pokusit se o co největší možnou objektivitu.

4.7.2 Etika výzkumu

Etickou část výzkumného šetření považujeme za důležitou, a tak se jí v následujících řádcích budeme věnovat.

Náš výzkumný projekt na téma „Česko-indonéské smíšené manželství“ jsme probandům představili v celé jeho šíři. Výzkum, problematiku, záměr i cíle. Participanti byli se všemi informacemi seznámeni pravdivě a žádné údaje ohledně výzkumu jim nebyly zatajeny.

Dalším krokem bylo získání souhlasu k nahrávání rozhovoru a vůbec využití získaných dat pro potřeby autorčiny práce. Pro zachování anonymity jsme se s participanty dohodli, že budeme v celé práci využívat místo jmen výzkumná jména „istri“ a „suami“ a přepisy rozhovorů nebudou na konci práce. To proto, že česko-indonéská komunita v České republice není nijak velká a lidé se mezi sebou znají. Nevědí však všechny intimnosti a důvěrnosti všech vztahů. Informovaný souhlas naleznete k nahlédnutí v přílohách práce (P 3).

Po skončení každého interview jsme s páry ještě chvíli zůstali a povídali si, což také sami chtěli a poté i ocenili. Tímto krokem jsme chtěli zajistit emoční bezpečí jedinců a chtěli se ujistit, že je po rozhovoru vše v pořádku. Z hlediska etické stránky výzkumu jsme se snažili držet Hendlových pravidel.

4.7.3 Možná omezení výzkumu

Odborníci a vědecké publikace uvádí, že každý výzkum má jistá omezení, a tak není ani naše výzkumné šetření výjimkou. Proto jsme vytvořili následující grafické zobrazení, ve kterém omezení a rizika prezentujeme.

Obrázek 1 Možná omezení výzkumu

Souhrnně by se dalo říct, že jistým omezením výzkumu je kvalitativní pojetí a změření se na subjektivní prožitky a zkušenosti jedinců. Nelze plně ovlivnit to, do jaké míry se participanti otevrou. Také je nutné si uvědomit, že se mnohdy jedná o procesy, které vychází z minulosti jedinců, a tak jsou zprostředkovány nám v momentální chvíli a mohou být různě zkresleny.

Dále se jedná také o genderovou nevyváženost, neboť máme ve výzkumném souboru tři ženy Česky + jednoho muže Čecha a jednu ženu Indonésanku a tři muže Indonésany. I přesto se však domníváme, že tato skutečnost nemůže ovlivnit výzkumnou sondu zásadním způsobem. Rovněž je poslední výzkumný pár starší než ostatní tři páry, což však vnímáme jako možnost získat další informace.

Jelikož jeden z rozhovorů probíhal v angličtině, pokusili jsme se o snížení zkreslení tím, že jsme požádali o překlad jazykovou agenturou WAKAPOO – Radkem Jeřábkem (P 4). Ostatní rozhovory proběhly v českém jazyce, což si vybrali sami účastníci výzkumu, a byl

to jazyk, který je probandům blízký a používají jej ve vztahu. Na druhou stranu může přinášet také tato skutečnost jistá omezení nebo zkreslení, neboť se jednalo o jazyky, které pro dané jedince nebyly mateřskými jazyky.

Dalším může být také to, že jsme interview realizovali s oběma jedinci v páru najednou, což jsme dlouho zvažovali. Nakonec jsme se však rozhodli jít touto cestou a věříme, že jsme dostali více informací.

Posledním možným zkreslením, které by mohlo výzkumné šetření ovlivnit je, že dva rozhovory byly realizovány online. To jsme se však snažili podpořit tím, že jsme měli zapnuté kamery a stále sledovali, co se na druhé straně děje a zda vše funguje, jak má.

V této části práce jsme se věnovali metodologii našeho výzkumného šetření. Definovali jsme výzkumný problém, cíle, pojetí a zabývali jsme se také metodou sběru dat a samotnou realizací výzkumu, kde jsme věnovali prostor také reflexi předporozumění problematice výzkumníkem, etice a možným omezením. Následně se budeme zabývat analýzou získaných dat.

5 ANALÝZA ZÍSKANÝCH DAT

V této kapitole se budeme věnovat analýze získaných dat, která proběhla pomocí tematické analýzy. Získaná data z interview byla přepsána do psané podoby do Wordu. Nahrávky byly zálohovány nejen v mobilním zařízení, ale pro jistotu také v PC. Překlad z angličtiny byl proveden jazykovou agenturou WAKAPOO – Radkem Jeřábkem (P 4).

Dalším krokem byla transkripce rozhovorů. Důraz byl kladen na obsah výpovědí a smysl, nicméně v případě nutnosti nebo dobarvení sdělovaného obsahu jsme také využili přepis smíchu/odmlčení apod. Tyto popisky jsme ale dále nevyužívali, nebyly pro výzkum významné. Po transkripci mohla začít analýza dat, která jsme získali.

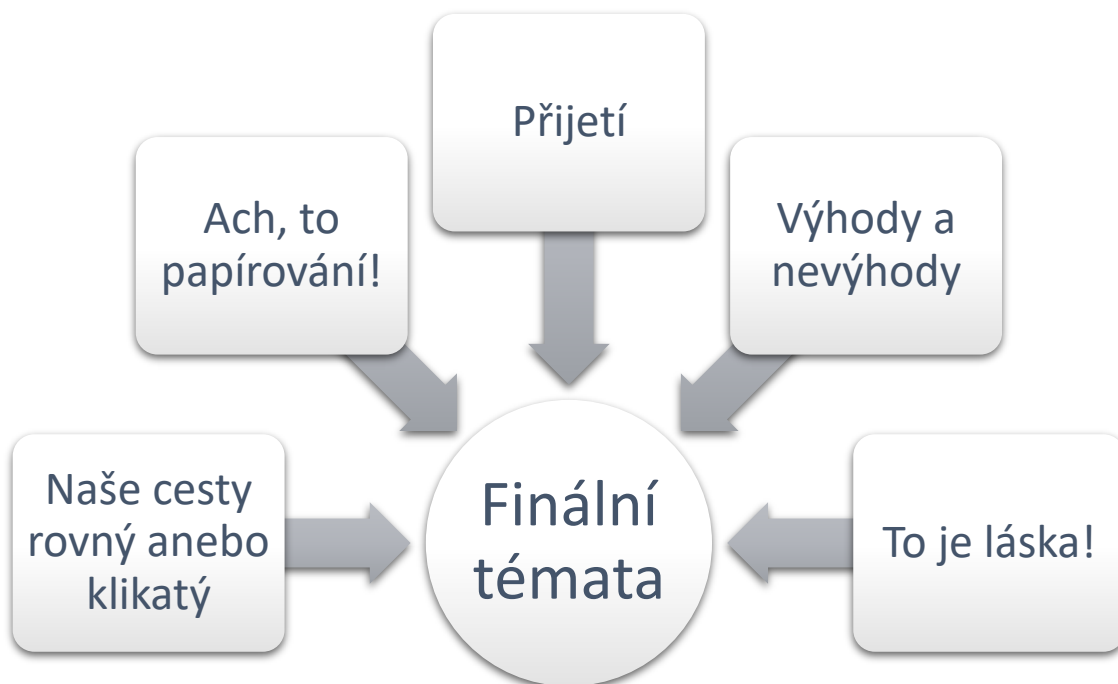
Podle Hendla (2016) je tematická analýza oblíbená v kvalitativním pojetí výzkumu, nicméně není tolik uznávána v rámci akademické půdy. Díky ní však získáváme vhled do zkušeností a společných významů probandů, nacházíme společná témata, a také cestu k zodpovězení výzkumných otázek. Braun a Clarke (2012) navrhli proces tematické analýzy v šesti bodech, kterými jsme se v naší práci řídili a dle něho postupovali. Tento proces demonstrujeme v následujícím obrázku.

Obrázek 2 Šesti bodový model tematické analýzy – postup

Následně se budeme věnovat přímo finálním tématům, které podpoříme ukázkami a výňatky z rozhovorů. Výpis kódů a cestu analýzou naleznete v příloze P 5.

Z tematické analýzy jsme získali pět témat, která uvádíme v následujícím schématu na druhé straně práce, které jsme vytvořili pro přehlednost práce.

Obrázek 3 Finální témata

5.1 Naše cesty rovný anebo klikatý

První téma, které z výzkumného šetření vzešlo jsme pojmenovali „Naše cesty rovný anebo klikatý“. Jedná se o začátky a vývoj vztahů daných jedinců. Tedy od doby, kdy se spojily jejich cesty, poznali se.

Účastníci výzkumu uvedli, že začátky jejich vztahu byly do jisté míry komplikované. Řešili vzájemnou komunikaci, jazyk, kde a jak budou mít svatbu a kde budou žít. Všechny páry však pojilo to, že začali plánovat budoucnost. S4: „*Čili ten začátek byl tvrdý, ale byli jsme na sebe hrdí, protože jsme to překonali.*“

Tři páry zažily na nějakou dobu také „long distance relationship“ neboli **vztah na dálku**. To proto, aby mohli druhé polovičce vyřídit pozvání do České republiky a vyřídit potřebné dokumenty k uzavření manželství, které již plánovali. I2 uvedla: „*Bylo to vtipné a složité kvůli procesu s vízy, aby mohl můj muž přiletět do České republiky. A musela jsem zařídit oficiální pozvání.*“

Tři z párů uvedli, že manželství chtěli a věřili, že až **potkají tu pravou/pravého**, vdají se a ožení se. S3 uvádí: „*...já se nechci chlubit, ale já mám takové to silné citění vnitřní, já jsem byl přesvědčen, že je to ta pravá.*“ S2: „*Indonésané obecně věří v osud, ve spřízněnou duši, věřil jsem, že existuje někde ta pravá pro mne a že ona je ten osud. Takže díky tomu jsem neměl žádné obavy a věřil, že to tak má být.*“ I1: „*To jsme chtěli oba tak, že když najdeme*

tu svou drahou polovičku, toho, s kým jsme chtěli být, tak že i jako nezávisle na sobě – kdyby to nebyl můj muž a byl to někdo jiný, tak jsem nechtěla žít na psí knížku.“

Jeden pár uvedl, že se vzali kvůli tomu, aby mohli být spolu z hlediska pobytu. I3: *„Vzali jsme se z praktických důvodů. Když bychom nebyli manželé, tak jsem nemohla bydlet tady v Čechách.“* To však potvrdily také ostatní páry, že jim **uzavření manželství dalo možnost být spolu** v České republice, protože turistické vízum bylo pouze na 3 měsíce. Ukázalo se také, že v Indonésii hraje manželství významnou roli a sezdané páry jsou respektované komunitou a společností. I2: *„A já ze svého pohledu cítím, že v té zemi je ve společnosti lépe přijímané, když jsou lidé, co spolu chtějí žít, oddáni, než když spolu žijí a jsou svobodní. Je to jako tady třeba za dob mojí babičky. Nebylo tehdy běžné, že by dva lidi žili jen tak spolu a nebyli svoji. A ten stejný pocit jsem měla v Indonésii, obzvlášť na Jávě, že když jsou dva lidé svoji, je v pořádku, že spolu žijí. Naopak, pro ostatní lidi to není úplně přijatelné, když vidí nesezdaný pár žijící spolu.“* U participantů také zaznělo, že indonéská rodina většinou chtěla, aby k uzavření manželství právě z těchto důvodů došlo. I3 uvedla: *„Moje rodina chtěla, abychom uzavřeli manželství, pokud chci bydlet v Praze.“*

Páry také řešily, **kde budou společně žít**. U posledního páru se toto téma neobjevilo, neboť muž Indonésan se v době změny režimu v Indonésii vrátit nemohl. U všech třech párů toto téma bylo a každý z nich uvedl faktor, který v tomto rozhodování hrál roli. Dalo by se však říct, že se jednalo o individuální faktory u každého z nich.

-> Pár č. 1 měl první svatbu (náboženskou) v Indonésii a oficiální v České republice. V ČR zůstali kvůli tomu, aby jejich děti mohly mít vzdělání v Česku, neboť měl muž špatné zkušenosti ze škol z Indonésie.

-> Pro druhý pár byla hlavním motivem svatba, protože uvedli, že v Indonésii by to bylo daleko komplikovanější. Poté zde zůstali a jejich plán byl a je si našetřit finance a do budoucna se s nimi přestěhovat zpět do Indonésie.

-> U třetího páru se objevila skutečnost, že by si muž Čech nedokázal představit žít v Indonésii a žena uvedla: *„On neměl rád Jakartu. On nebude šťastný, když není tam, kde to má rád. On myslel, že je lepší začít spolu život v Praze. Tak já jsem ho následovala.“*

Jedna z dalších důležitostí, která se v rozhovorech objevila, byla **potřeba komunikace a vytvoření „párového“ jazyka**. Výběr jazyka se většinou odvíjel od aktuálních možností párů. S2: *„Nejtěžší byla jazyková bariéra, ne kulturní. Protože já anglicky zpočátku skoro neuměl. Víím, že kultura je také důležitá, ale ne tolik jako jazyk, protože to bychom si pak*

společně vůbec nerozuměli. A díky jazyku jsme si pak mohli vysvětlovat právě i tu svou kulturu.“

-> Pár č. 1 uvedl, že používají nejčastěji namixovaný česko-indonéský jazyk. I: *„Občas už to není ani čeština ani indonéština, že třeba počešťuju indonéské výrazy a naopak, no naopak to nejde.“*

-> Pár č. 2 spolu od samého začátku nejvíce využívá angličtinu.

-> Pár č. 3 uvedl, že využívá „hatmatilku mixovanou indonésko-anglicko-českou“.

-> Pár č. 4 používá češtinu.

U párů se také objevily **obavy**, které se většinou týkaly budoucího každodenního života a práce. Jak si indonéský partner najde práci a jak ji bude zvládat, protože standardy v Česku jsou jiné, než na co byli zvyklí ve své zemi. I3: *„Na začátku jsem měla strach, co tady budu dělat. V cizí zemi, když nemám práci a kamarády.“* I1 uvedla: *„Já jsem měla obavy, protože manželovi stačil jeden kartáček na zuby a jedno tričko schovaný a nepotřeboval k životu vlastně jinak vůbec nic. A tak jsem si říkala, že – ty jo, jestli vlastně on v těch Čechách vlastně bude schopnej chodit do té práce a nějak fungovat (smích).“*

Po uzavření manželství, usazení se v zemi a vyřešení bydlení, vyřešily páry pracovní život, měly možnost také navázat kontakt s dalšími smíšenými páry třeba i přes indonéskou ambasádu. Poté zde bylo zaměření na adaptaci, ženy otěhotněly a páry měly děti.

5.2 Ach, to papírování!

Z našeho výzkumu vyplynulo, že jednou z nejtěžších částí životní cesty pro naše páry byly přípravy na uzavření manželství, které hodnotily jako velmi komplikované. Uváděli, že se jednalo o složité papírování a složité cesty získávání informací, co vlastně všechno potřebují.

I1 uvedla: *„No to byl největší opruz. Vyřešit papíry a to všechno... vlastně jen pozjišťovat informace, co všechno je potřeba a tak, bylo dost náročný.“*

S3: *„Byl to docela vopruz. Bylo potřeba superlegalizovat ty dokumenty. Muselo se překládat u paní Dubovské tehdy. Muselo se s tím jít na vnitro. Několik razítek a někam posílat.“*

S2: *„Pro mne bylo důležité pro přilet do cizí země nechat si ověřit všechny dokumenty, které byly potřebné pro úřady v ČR a nechat je přeložit a musel jsem to udělat v Indonésii. Zabralo to nějaký čas, připravil jsem si všechny dokumenty doma ve své vesnici, pak s tím vším jel do Jakarty, tam to musel nechat vše ověřit a donést na ministerstva.“*

Z výzkumné observace lze říct, že při interview s páry jsme vnímali, že na tuto část jejich vztahu nevzpomínají nejlépe a byl to pro ně náročný proces. I přes určitou bagatelizaci nebo ironii, kterou mnohdy jedinci použili, protože je to událost, která se stala před několika lety. Na druhou stranu šlo z účastníků cítit, že byli rádi, že to spolu zvládli a že to všechno klaplo. Samotnou svatbu již popisovali s radostí a příjemnými vzpomínkami.

5.3 Přijetí

Další téma, které z analýzy našich rozhovorů s česko-indonéskými páry vyšlo, se věnuje reakcím rodiny a okolí. Nazvali jsme ho „Přijetí“, neboť právě to se ukázalo jako podstatné pro zkoumané páry. Jedná se tedy o to, že jedinci vnímají za významné, zda je partner přijat rodinou a okolím a působí to na ně. I1 uvedla: *„No jako, myslím si, že je blbý, když si přivedeš cizího manžela nebo manželku a tvoje rodina nebo lidi kolem tebe to jako nedají. Myslím si, že potom tě to extrémně ovlivňuje.“*

Dva páry uvedly, že se v rodině nesetkali s negativními reakcemi, a že v obou případech a na obou stranách byli partneři přijati (IS1 a IS2).

S1: *„Moje rodina má ráda manželku, v pohodě. Třeba můj táta, on ji má rád, viš. Takže není problém. A když můj táta má rád, tak ostatní taky rádi. Mají ji rádi. I kamarádi s ní kamarádí.“*

I2: *„Ano, moji přátelé to přijali, oni mne znají a nepřekvapilo je to a nebrali to jako něco zvláštního. Brala jsem svého muže na každé setkání se svými přáteli.“*

U dalších dvou párů se ukázalo, že k přijetí partnera došlo až po určitém času a přes počáteční nelibost a obavy z toho, že je partner cizinec/cizinka (IS3 a IS4).

I3: *„Češi dvacet let zpět žili ve skořápce, necestovali tolik, nevěděli o cizích zemích tolik. Mladší generace nemá takový problém s cizinci. Moji rodiče (v Indonésii) byli otevřenější než Češi, ale taky měli distanc. Neměli jistotu, že je dobrý muž. Neměli představu o západním muži. Pomalu si na něj zvykli a pak už problém nebyl, ale na začátku se báli.“*

S3: *„Táta byl trošku nesvůj, potom se s tím srovnal. Oba rodiče byli překvapeni, když jim řekneš, že si bereš někoho z druhého konce zeměkoule. Chvíli to trvalo. Ale když jsme měli long distance dva roky, tak jsme se navštěvovali, pak to nějak všichni skousli a v pohodě.“*

I4: *„No u nás jeden obuvník řekl, že by se mělo takové manželství úředně zakázat.“*

Ukázalo se tedy, že přijetí rodiny a okolí může pro jedince hrát roli a ovlivňovat je. Důležitým aspektem ale může být čas a zkušenosti s poznáváním cizince, na což poukázaly právě páry, které se prvotně s pozitivní reakcí nesetkaly.

5.4 Výhody a nevýhody

Jako snad každý psychologický fenomén, tak i smíšené česko-indonéské vztahy sebou přináší dle výpovědí jedinců své výhody/benefity a nevýhody. Právě těm se budeme věnovat na následujících řádcích.

Jako jeden z hlavních benefitů takového svazku je podle účastníků výzkumu **obohacení se navzájem a možnost učit se od sebe**.

I2: *„Já bych ti asi jen doporučila. Není to určitě žádná nevýhoda, ale já v tom spatřuji právě naopak velké obohacení a nové možnosti, větší otevřenost ostatním názorům. Všechny ty věci, co jsou spojené s tou danou kulturou, to, co k němu patří je obohacující.“*

S3 uvádí, výhodu i nevýhodu: *„Na jedné straně máš jen jednu babičku na hlídání. Ale zase máš destinaci, kam můžeš letět jakoby domů do Indonésie.“*

S2: *„Pro mne to znamená hlavně poznání nových lidí, nová práce tady, nová odpovědnost, disciplína, tolerance. To vše mne nepochybně ovlivňuje.“*

Dalším benefitem tedy je, že partneri mohou brát **Indonésii jako destinaci**, kde jedou na dovolenou, neboť se jedná o turistickou zemi. Na druhé straně záleží na jejich vztahu k dané zemi, protože k ní mohou inklinovat a vnímat ji více jako domov svého partnera. Dokonce manželka Češka z druhého páru uvedla, že jí Indonésie chybí a že by se tam ráda vrátila.

Mezi nevýhody řadí jedinci to, že druhá **polovina rodiny je daleko** (rodina indonéského partnera) je na druhé straně země. Tím se dostáváme k tomu, že vždy **jeden z partnerů je v zemi jako cizinec**. I1 vysvětluje: *„Já si myslím, že riziko je, když ... když někde žijí, že ten druhý se cítí doma v té druhé svojí zemi, že vždycky, že vždycky ten druhý je v té zemi ... no že není doma, že takový ten pocit prostě těch kořenů nebo tak.“*

V interview se také ukázalo, že páry toto téma řeší a ovlivňuje je všechny. Je to proto, že v našem případě všichni tři indonéští manželé a jedna indonéská manželka přijeli do cizí země, kde žijí a založili zde rodinu a každodenní život. **Museli se adaptovat** v zemi, najít si práci, začít se učit jazyk a orientovat se, co se v nové společnosti od nich čeká. Často jim pomohlo vyhledání a navázání kontaktů s dalšími smíšenými páry nebo občany Indonésie, kde mohou být v kontaktu se „svými“. S4 popisuje: *„Protože jak vy víte, i za starých časů*

bylo těžké se tu prosadit. Až jsem vystudoval, pracoval jsem v knihovně a tak dále. Měli jsme jedno dítě, potom se nám narodilo druhé dítě. Tenkrát jako vysokoškoláci a jako cizinec jsem nemohl vydělávat hodně.“

S2: *„Je to hlavně o zodpovědnosti. Pro mne to bylo hlavně změna v celkovém životě v jiné zemi, nová práce.“*

V neposlední řadě se objevilo jako nevýhoda opět uzavírání manželství z pohledu mnoha papírování, zařizování a shánění informací, tu jsme již popsali. Dále partneři uvedli, že nevýhoda může být také to, že mají **odlišný mateřský jazyk**, což může vést k mnoha nepochopením, komunikačním šumům nebo hádkám.

I2: *„Obvykle se jedná o nějaké nedorozumění v jazyce, že je něco problém vysvětlit, protože když mám nějakou myšlenku v hlavě a snažím se ji proměnit ve slova, tak to vyzní třeba úplně jinak. A když o tom pak mluvíme později, je jasné, že jsme to řekli jinak, než jsme chtěli.“*

5.5 To je láska!

V této poslední kategorii se budeme věnovat tomu, co páry nazývaly projevy lásky a co jim pomáhá pracovat na vztahu a co pokládají za důležité.

U třech párů se ukázalo, že k **porozumění** svému partnerovi, jeho projevů a vztahu jako takovému jim pomohlo, že měli možnost navštívit nebo žít v zemi toho druhého. Viděli, jak funguje jeho primární rodina a jak se k sobě i jiným chovají. Co slaví a co je pro ně důležité. Získali možnost nahlédnout do kulturních i náboženských konceptů. I1 vysvětluje: *„Myslím si, že kdybychom se potkali v tom, že já bych tam jela na čtrnáct dní na dovolenou a dotáhla ho sem, tak si myslím, že by to bylo ... že bych spoustu věcí nepřekousla, že bych to nechápala a že vlastně, když jsem tam žila, vlastně i spolu jsme tam bydleli, byla jsem vítána v jeho rodině, věděla jsem, jak to funguje, jak jsou ty zvyky, jaké jsou vztahy, jak v jakých situacích, kdo reaguje a tak.“*

Všechny ze zkoumaných osob také poukazovali na skutečnost, že ve svých manželství je důležitý **respekt a tolerance**. To se ukázalo především z pohledu náboženství.

I4: *„Náboženství jsme ze začátku vůbec neřešili a potom jsem se nechala po listopadu pokřtít a jsem praktikující křesťan. Ale manžel je tolerující (on je muslim).“* Poté ještě vysvětluje: *„Indonésané jsou asi dost tolerantní. Takový Arab ten může teda hodně přiškrtit ženu, zotročit ji, pokud má na to povahu. Ale u Indonésanů jsem nic takového neslyšela.“*

S2: „Já jsem vyrostl jako muslim, ale já cítím náboženství jako spirituální cestu, nesnažím se nějak striktně praktikovat vše.“ Reaguje na něj manželka (I2): „Pro mne toto bylo velmi zajímavé už když jsme se poznali v Indonésii a hodně jsem se ho na to ptala, měla jsem na to rozdílný názor. Ale řekla jsem mu, že to může praktikovat, jak chce, jak mu to vyhovuje a dala mu svobodu, aby se rozvíjel touto spirituální cestou a nechávám to na něm.“

Dále se v interview projevila skutečnost, že i přesto, že jsme zaznamenali u našich párů individuální projevy lásky, u mužů Indonésanů a ženy Indonésanky se ukázalo, že jako **projev lásky** berou péči o manželku a domácnost. Pomáhají tedy v domácnosti s úklidem, vaří a starají se o děti. Tyto vlastnosti si ženy Češky chválily.

S1: „Jako moje rodina. No, protože jsem neviděl tátu, že by říkal miluji tě ... ale než vstanula máma, uvařil pro ni rýži, aby máma nemusela vstávat víc brzo nebo tak, tak to je láska pro mě, víš.“

Mezi další projevy lásky a náklonnosti se u párů ukázalo: fyzický kontakt, vyznání slovem „miluji tě“, trávení volného času spolu, rande, dívání se na filmy.

Ukázalo se také, že u našich párů nefunguje **žádné rozdělení ženských a mužských rolí** v domácnosti, ale navzájem si pomáhají a dělají, jak je to potřeba. Pouze poslední pár vypověděl, že všechny finance „drží“ manželka, která se o ně stará.

I3: „Všechno děláme spolu. Oba vaříme. Oba uklízíme. Oba se staráme o děti. On je dobrý manžel a dobrý táta.“

V neposlední řadě se zde projevily **hodnoty**, které individuálně každý pár považuje v manželství za důležité. Společně se projevila hodnota „být spolu“ – trávit společně čas a být jako tým. Konkrétně jsou to:

- I1S1: být spolu a být spolu rádi, pracovat na komunikaci.
- I2S2: svoboda, být spolu a pomáhat si.
- I3S3: být spolu, rodina a děti.
- I4S4: přátelství, respekt, být spolu.

Jelikož poslední pár, který se zúčastnil našeho výzkumu je spolu nejdéle, předali také vzkaz mladší generaci:

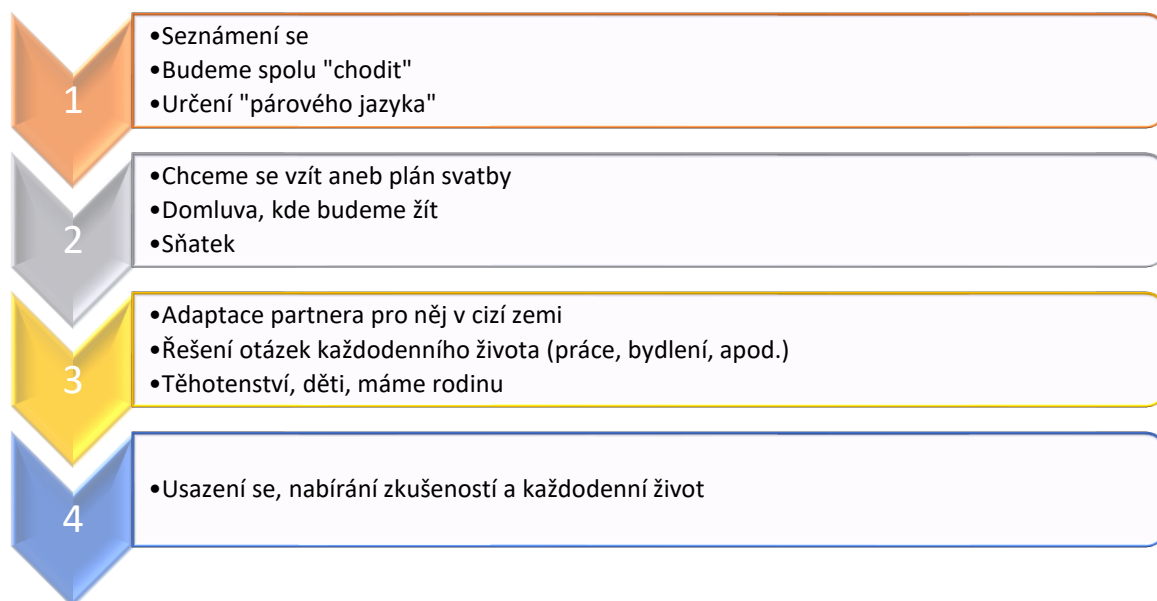
S4: „Smíšená manželství jsou možná, tady je důkaz.... I normální manželství má hodně svých úskalí. A tohle ještě o něco víc, ale taky není zákonem, že má více než normální manželství. To je otázka mezi dvěmi bytostmi.“

V následující podkapitole se budeme zabývat zodpovězením výzkumných otázek, které jsme prezentovali na začátku kapitoly v praktické části.

5.6 Zodpovězení výzkumných otázek

Na začátku našeho výzkumného projektu byla položena ústřední otázka, **jaká je zkušenost se smíšeným česko-indonéským manželstvím z pohledu účastníků výzkumu**. Dalo by se říct, že se našly aspekty, které se objevovaly u všech čtyř zkoumaných párů. Více jich však bylo individuálních. Zkušenost párů je podrobně rozepsána v rámci pěti témat, které nám vzešly z tematické analýzy získaných dat.

Další otázkou bylo, **jaký vývoj vztahu zaznamenaly zkoumané páry**. Zde bychom rádi odpověď na výzkumnou otázku prezentovali v námi vytvořeném schématu.

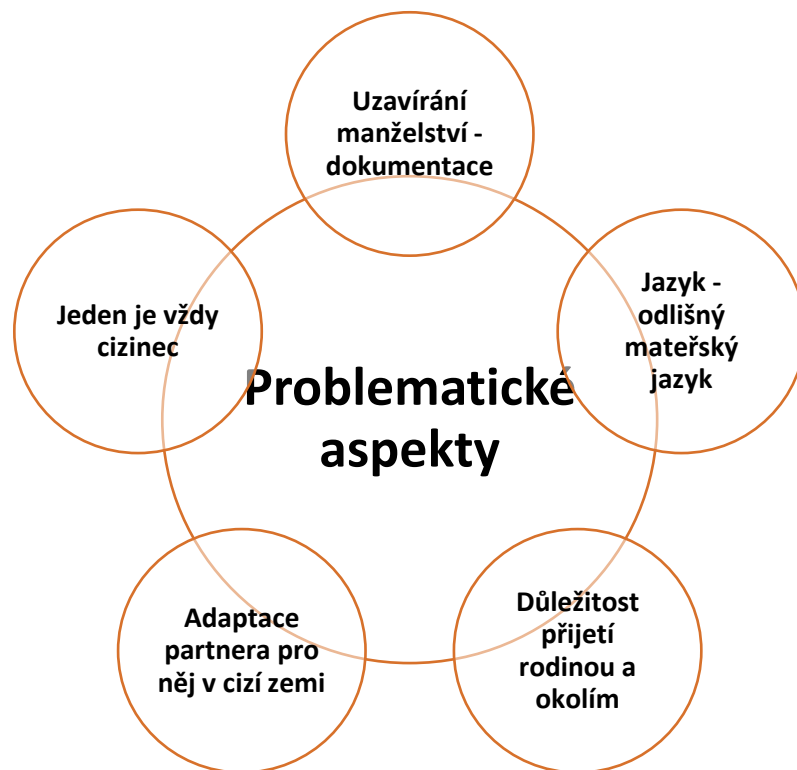

Obrázek 4 Vývoj vztahu zkoumaných párů

Dle popisu výpovědí párů jsme vytvořili schéma vývoje o čtyřech hlavních bodech. Jako první se pár seznámil, rozhodl se, že spolu budou „chodit“ a museli si určit „párový“ jazyk, tedy jak se spolu budou dorozumívat, neboť jejich mateřské jazyky jsou odlišné. Ve druhé fázi naplánovali svatbu a domluvili se, kde společně budou žít. U všech našich párů doposud „vyhrála“ Česká republika, a to z mnoha důvodů, které jsme již popsali výše. Poté se konal sňatek, na který se jedinci dlouho připravovali, neboť potřebovali spoustu dokumentů a

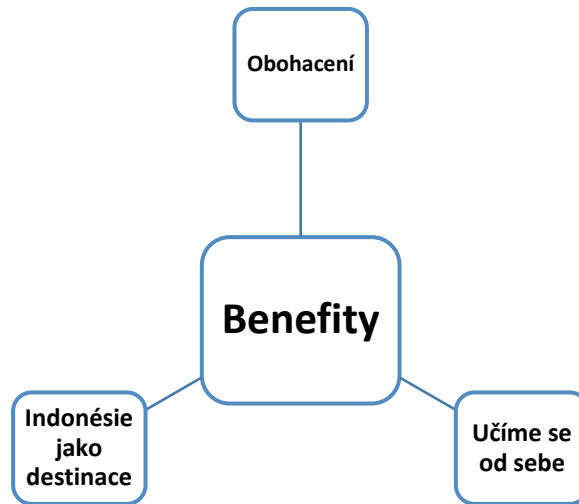
úředních záležitostí. Následoval proces adaptace partnera pro něj v cizí zemi a řešení otázek každodenního života. To se týkalo jazyka, práce, bydlení apod. Následovalo založení rodiny a narození dětí. V neposlední řadě proběhlo usazení se a nabírání zkušeností z každodenního života a práce na manželském smíšeném vztahu. Je jasné, že kvůli individuálním rozdílům nelze určit naprosto přesné pořadí anebo časový úsek.

Další výzkumnou otázkou, kterou jsme si položili, bylo **zjištění problematických aspektů ve smíšeném česko-indonéském manželství**. Danou problematiku jsme již podrobněji rozebrali v tématu „Výhody a nevýhody“. Pro konkretizaci a upřesnění zde uvádíme schéma.

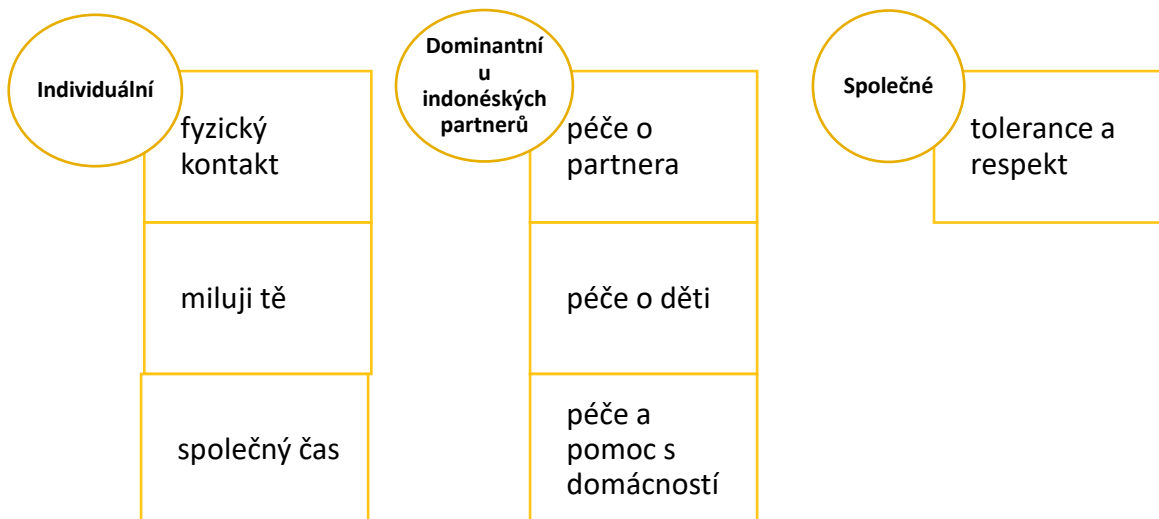
Obrázek 5 Problematické aspekty

Následující otázkou je, **jaké benefity účastníci mohou vnímat ve smíšeném česko-indonéském manželství.**

Obrázek 6 Benefity

Další výzkumná otázka se zaměřila **na projevy lásky a náklonnosti**. Z výpovědí participantů byly zaznamenány spíše individuální projevy jedinců, mezi které patřilo: fyzický kontakt, vyznání slovem „miluji tě“, trávení volného času spolu, rande, dívání se na filmy. U indonéských partnerů se ukázalo, že hlavním projevem lásky je pro ně péče o partnera, děti a domácnost jako jeden z nejpodstatnějších znaků. Za společný projev bychom mohli považovat páry zmíněný respekt a toleranci vůči sobě a svým rozdílům.

Obrázek 7 Projevy lásky

Následná výzkumná otázka se zaměřila **na faktory ovlivňující rozhodnutí, kde partneři budou žít**. U posledního páru (I4S4) tento proces neproběhl, neboť muž – občan Indonéské republiky se v době změny režimu nemohl do své země vrátit zpět. Tudíž byla volba České republiky jasná. U ostatních třech párů toto rozhodování proběhlo. Dalo by se však říct, že se jednalo spíše o individuální faktory, proč si zvolili život v České republice. Jeden z párů dokonce navrácení se zpět do Indonésie plánuje po získání nějakých financí.

V neposlední řadě jsme se také zaměřili na **kulturní odlišnosti a zda je jedinci vnímají a zda se objevují tyto jevy v jejich vztahu**. Z výpovědí participantů se neprokázalo, že by jejich manželský vztah ovlivňovaly kulturní odlišnosti. Nebo si je nemusí uvědomovat. Jedinci spíše poukazovali na odlišné povahové vlastnosti osobností (např. flegmatik x cholerik). Poslední pár (I4S4) poukázal na skutečnost plynoucí z jejich zkušenosti, že více vnímají kulturní odlišnosti až teď ve stáří, kdy se dle slov manželky především u muže Indonésana zesilují.

Ostatní páry uvedly, že jim k porozumění partnera pomohlo to, že poznaly kulturu a zemi toho druhého. Jedinci viděli, jak funguje primární rodina partnerů, jaké vztahy se tam vyskytují, čemu se klade důraz a jaké zvyky se tam vyskytují. To jim pomohlo k vzájemnému pochopení a porozumění. Což u nich probíhalo v začátcích vztahů.

V neposlední řadě se dle výpovědí zkoumaných osob ukázalo, že ani rozdílné náboženství jedinců nezasahuje do vztahů. Jedinci uvedli, že z hlediska náboženství je důležitý respekt a tolerance vůči sobě a výběru víry. Na to navazovalo také to, že rodiny většinou slaví více české svátky a tradice, neboť žijí v České republice.

Poslední otázkou, kterou jsme si ve výzkumu dali, bylo **zjištění typu attachmentu** u našich jedinců. To vedlo z dotazníku attachmentu. Právě tato informace měla rovněž prohloubit poznání zkoumaných párů a získat informace, které výzkum mohou obohatit.

U všech našich zkoumaných jedinců vyšel jistý attachment. Právě ten by měl znamenat to, že jsou jedinci schopni vyjadřovat v partnerských vztazích své pocity a potřeby. Také umět vhodně reagovat na potřeby partnera. Jedinci mají také předpoklad, že mají ve svém manželství bezpečnou základnu a cítí se tedy s partnerem bezpečně a láskyplně. To jim dává společnou možnost zvládat také vnější svět (Heller, Levine, 2019). To zmíníme dále v následující kapitole, kde se budeme věnovat diskuzi.

Poslední oblastí, na kterou jsme se zaměřili bylo zjištění, zda by jako smíšený pár využili v případě neshod a problémů manželské a párové terapie. Výpovědi byly značně individuální.

-> I1S1 uvedli, že by byli otevřeni v případě problémů manželskou terapii navštívit. Navíc I1 uvedla: *„Jinak nevím, jestli bych měla obavy, ale říkala bych si, jestli ten psycholog nebo terapeut jako pojme to, že je ten druhý jako odjinud a že vidí věci jinak. Že jako když pracuje s Čechama, tak je to stejný, vyrostli ve stejném prostředí. Přece jenom, když jsi s cizincem, kterej má Češku, tak už je tam těch faktorů hodně moc.“*

-> Druhý pár by byl manželským terapiím také otevřen. S2 vysvětluje: *„Byl bych tomu otevřený, kdyby bylo třeba a byla to opravdu poslední možnost. Ale věřím, že to nebudeme potřebovat, že se vše dá vyřešit vzájemnou komunikací.“*

-> U třetího páru byly odpovědi mezi partnery rozdílné. Manžel je v případě nutnosti otevřený, ale žena věří, že je nikdo nemůže znát víc než oni sebe sami, takže také jsou to oni, kdo nejlépe mohou vyřešit problémy.

-> Čtvrtý pár vypověděl, že je škoda, že nevyužili manželskou terapii v začátcích vztahu, kdy procházeli těžkými začátky. To však uvádí až teď, když nad svým vztahem do hloubky přemýšleli. Po celou dobu života však byli schopni zvládnout vše sami a nad terapiemi nepřemýšleli.

Jelikož je naše práce orientována do oblasti psychologie, vnímali jsme potřebu touto cestou zjistit postoj našich zkoumaných osob, které žijí ve smíšeném česko-indonéském manželství na možnost manželských terapií. Z výpovědí je však jednoznačné, že páry odpovídaly čistě teoreticky, neboť s tímto jevem nemají žádnou zkušenost. Jejich zpětná vazba je velmi individuální.

6 DISKUZE

Diplomová práce se věnuje smíšeným česko-indonéským manželstvím a hlavním cílem bylo zjistit zkušenost česko-indonéských párů – účastníků našeho výzkumného šetření – s takovým svazkem. K hlubšímu porozumění dané problematice jsme využili kvalitativní výzkumnou sondu. K obohacení dat ještě také dotazník attachmentu.

Po sestrojení polostrukturovaného interview jsme přešli k realizaci a získání dat. Poté nastala samotná analýza, která proběhla formou tematické analýzy. V rozhovorech se opakovalo pět témat a několik subtémat. Finální témata nesou název: „Naše cesty rovný anebo klikatý“, „Ach, to papírování!“, „Přijetí“, „Výhody a nevýhody“, „To je láska!“. Došlo k zodpovězení všech výzkumných otázek. (viz kapitola č. 5)

Rádi bychom také upozornili, že tak jako téměř všechny výzkumné projekty, tak i ten náš s sebou může přinášet určité limity a omezení. Těm jsme se věnovali v samotné podkapitole číslo 4.7.3. Rádi bychom také zmínili, že jsme si vědomi, že výsledky naší práce kvůli kvalitativnímu pojetí výzkumu a nízkému počtu participantů nelze zobecnit nebo generalizovat na všechny smíšené česko-indonéské manželství. Proto bychom také rádi uvedli, že se v následujících řádcích opíráme pouze o skutečnosti, které jsme získali realizováním našeho výzkumného projektu a možná doporučení nebo návrhy vychází také pouze z něj.

V této kapitole bychom se rádi věnovali diskuzi nad výsledky naší kvalitativní sondy, a to s porovnáním s odbornou literaturou a poznatky, které jsme zmínili v teoretické části práce. Z výpovědí našich participantů se ukázalo, že mezi nejvyšší hodnoty pokládají páry tu reprodukční, výchovnou (Plzák, 2007) a pomoc, podporu a být spolu (Willi, 2006 a Chapmen, 2007).

Souhlasně bychom u našich párů také mohli být s teorií Plaňavy (2000), který uvedl, že genderové role prošly změnou a že si často manželé přináší představu rodinných rolí a uspořádání z nukleárních rodin. U párů se také jasně rozdělují genderových rolí v manželství z výpovědí nevyskytlo, nicméně o nich komunikují a navzájem si pomáhají se vším, s čím je potřeba ve všech oblastech každodenního života. Navíc se u indonéských občanů z interview ukázalo, že jako projev lásky ke svému partnerovi mají péči nejen o něj a děti, ale také o domácnost. A to nezávisle na genderu.

Levine a Heller (2019) uvedli, že typ attachmentu ovlivňuje v dospělosti partnerské vztahy a jejich fungování. Je determinantou pohledu na blízkost a intimitu, způsobu, jak řešit konflikty, postoje k sexu, ve schopnosti vyjádřit jasně svá přání a potřeby i očekávání, které

mají od svého partnera a vztahu jako takového. Dnes již víme, že je typ attachmentu ovlivněn nejen, jak o jedince bylo pečováno v dětství, ale také genetikou a životními zkušenostmi. Dle dotazníku attachmentu vyšel u všech našich zkoumaných osob jistý attachment. Právě ten může být teoreticky určitým faktorem našich získaných výsledků a mohl by u nich vysvětlovat otevřenost jedinců přáním i potřebám svým i svého partnera cizince ve smíšeném manželství. **Zajímavým by bylo výzkum na tuto problematiku realizovat a sledovat výsledky. Ptali bychom se tedy, zda existuje vztah mezi těmito fenomény a jak je těsný (návrh).**

Tato skutečnost může být u daných jedinců ovlivněna z dětství, ale také zde může hrát roli partner, který dokáže nabídnout bezpečný a stabilní přístav, jak popisoval Skorunka (2015). Právě attachment totiž může být určitou determinantou partnerských problémů a neshod, které se však v našem výzkumném šetření u zkoumaných párů nijak extrémně nevyskytly. Problémy byly přisuzovány spíše jazyku a odlišnosti mateřského jazyka nebo povahovým vlastnostem jedinců. To však může souviset také s tím, do jaké míry si jedinci tuto problematiku uvědomují nebo do jaké míry o ní chtěli mluvit při interview.

Kratochvíl (2009) uvedl primární oblasti, s kterými se při terapiích s klienty v manželském poradenství věnují. Ve výzkumu jsme si uvědomili, že jsme prošli nebo se dotkli s účastníky všech těchto bodů (osobnosti partnerů, manželský vztah, vývoj v průběhu času, vnitřní situace v manželství a vnější vlivy). Právě to nám dodalo ujištění, že jsme se v naší výzkumné sondě pokusili zaměřit co nejhlouběji a na všechny informace k získání hloubkových dat.

Z hlediska odborné literatury lze říct, že naše zkoumané páry spadají do definice smíšených interkulturních manželství, neboť se od sebe odlišují mateřským jazykem a jejich další generace je smíšená z pohledu sociální i kulturní identity, jak popisuje Čeněk et al. (2016). I přesto, jak jsme si již popsali, záleží definice na mnoha faktorech a pohledech.

Crowe (2000) upozorňoval, že jednou z nejčastějších výzev ve smíšeném manželství je komunikace, která ovlivňuje spokojenost a kvalitu vztahu. S tímto tvrzením bychom na základě našeho výzkumu dle výpovědí participantů mohli určitě souhlasit. **Domníváme se, že i tato oblast „komunikace a smíšené česko-indonéské manželství“ by si žádala podrobnějšího prozkoumání.** Pokud by byl výzkum plodný a přinesl výsledky, mohly by být efektivně využity při práci v terapiích s danými manželskými páry (návrh).

Z výzkumného šetření také vyšlo, že párům pomohlo, když měli možnost navštívit nebo žít v zemi toho druhého. Viděli, jak funguje jeho primární rodina a jak se k sobě i jiným chovají. Co slaví a co je pro ně důležité. Získali možnost nahlédnout do kulturních i náboženských

konceptů. Právě Průcha (2004) uvedl, že pochopení odlišností je základem pro komunikaci mezi kulturami, rasami i národy.

Crowe (2000) dále uvedl, že smíšené páry se často potýkají s problémy jinými než páry ze stejného kulturního prostředí. Na jednu stranu se u námi zkoumaných párů se určité problémy, rizika a úskalí objevily, na druhou stranu díky kvalitativnímu pojetí sondy nelze dále tyto výsledky generalizovat a vztahovat je na všechny česko-indonéské smíšené manželství. Lze také říci, že z našeho projektu navíc nelze získat porovnání s páry ze stejného kulturního prostředí a jde tedy z našeho pohledu pouze jen o hypotézu, která by však stála za to dále prozkoumat. **Zajímavé by tedy mohlo být tuto problematiku více prozkoumat například v porovnání s českými páry (doporučení).**

V našem výzkumném projektu se neobjevila skutečnost, že by páry a jejich manželství byly nějak ovlivněny kulturními odlišnostmi. Kutnohorská (2013) uvedla, že každý je ovlivněn kulturním prostředím, ve kterém vyrůstá. Zůstává tedy otázka, do jaké míry si jedinci toto ovlivnění uvědomují anebo do jaké míry se adaptovali na kulturní prostředí toho druhého.

Dále lze tvrdit, že výpovědi zkoumaných osob potvrdily tvrzení Imamury (1990), který uvedl, že kulturní odlišnosti nemusí nutně vést k problémům v manželství, ale mnohem větší roli může hrát společnost, ve které se partneři usadili. Tedy také to, jak se tato společnost dívá na exogamii. Což nás vede k opětovnému navrácení k jednomu z vzešlých témat práce, které má název „Přijetí“. Zde je popsáno, jak nejen rodina, ale také okolí hraje velkou roli pro smíšené česko-indonéské páry.

V neposlední řadě bychom rádi uvedli, že i přesto, že je v Indonésii povolena polygamie, zkoumané páry se na ni dívaly spíše kriticky a ani muži a ani ženy si nedokážou prakticky život v polygamii představit.

Jako zajímavá problematika, která se objevila v naší výzkumné sondě, byla adaptace indonéských občanů v ČR, která byla součástí manželských vztahů od chvíle, kdy se pár rozhodl, že budou žít v této zemi. Stálo by teda za další prozkoumání, zjistit, **jak adaptace indonéských obyvatel v ČR probíhá**, co pomáhá nebo co naopak narušuje a jaké atributy se s tímto procesem pojí. Výsledky by mohly být užitečné nejen pro integrační centra pracující s cizinci, ale také pro Indonéskou ambasádu v Praze a jedince a jejich blízké, kteří by se rozhodli v České republice žít nebo usadit se zde (návrh dalšího výzkumu).

Závěrem této kapitoly bychom rádi uvedli, že jsme rádi, že jsme dostali možnost problematiku smíšených česko-indonéských manželství otevřít a věříme, že může být přínosem v odborné i laické sféře a otevřít danému fenoménu pomyslné „dveře“.

ZÁVĚR

Autorka se v diplomové práci věnuje tématu smíšeného česko-indonéskeho manželství. Základním cílem bylo pomocí kvalitativní výzkumné sondy prozkoumat danou problematiku a zjistit zkušenosti a prožitky se smíšeným česko-indonéským manželstvím u manželských párů – účastníků realizované výzkumné sondy.

Problematika smíšených česko-indonéských manželství je stále oblastí neprozkoumanou. V tuzemsku ani v zahraničí nemá své výzkumy ani teoretické ukotvení. Dalo by se mluvit pouze o teorii spojenou s konceptem smíšených manželství. Právě důvod tuto problematiku otevřít a získat data a poznatky byl jednou z autorčiných nejsilnějších motivací.

Práce byla rozdělena do dvou částí. První část je věnována teoretickému ukotvení problematiky a pojednávala od nejobecnějšího k nejkonkrétnějšímu. Jako první bylo definováno manželství obecně a pohled na jeho funkce. Dále se práce věnovala smíšeným manželstvím a atributům, které jej ovlivňují. V neposlední řadě se zabývala česko-indonéským manželstvím, kde byla převážně popsána Indonésie jako taková a její pohled na manželství, neboť z pohledu českého bylo již vytyčeno v předchozích kapitolách.

Empirická část práce je věnována kvalitativní výzkumné sondě. Hlavním cílem bylo prozkoumat problematiku smíšených česko-indonéských manželství, a to především z pohledu zkoumaných párů. Participantů bylo osm, tedy čtyři manželské páry, které splňovaly daná kritéria výběru. Dále bylo popsáno sestavení polostrukturovaného interview a následně s páry realizováno. Data měl prohloubit dotazník attachmentu, který byl vyplněn každým jedincem.

Kvalitativní pojetí výzkumu bylo zvoleno z toho důvodu, že bylo cílem zaměřit se na subjektivní prožívání a vnímání jedinců, na jejich zkušenost a vnitřní procesy. Výzkumná data byla zpracována prostřednictvím tematické analýzy. Výsledkem bylo pět finálních témat - „Naše cesty rovný anebo klikatý“, „Ach, to papírování!“, „Přijetí“, „Výhody a nevýhody“, „To je láska!“. Témata byla doplněna výňatky z interview a přinesla nové poznání v oblasti zkoumané problematiky. V neposlední řadě doplnil výsledky výzkumu dotazník attachmentu, který přinesl data o citové vazbě objevující se u manželských párů a mohl tak dát hlubší pohled do jejich fungování.

Významným výstupem práce je popis zkušenosti zkoumaných párů se smíšeným česko-indonéským manželstvím. Podařilo se také propojit získané výsledky s teoretickou částí práce a s některými teoriemi nebo teoretickými koncepty. Z práce vyšla určitá doporučení a návrhy

k dalším možným výstupům, které by mohly prohloubit zkoumanou problematiku. Cíl práce byl naplněn.

Lze se domnívat, že výsledky práce budou moci být efektivně využity pro další výzkumy a výstupy v oblasti odborné i laické. Mohou být rovněž přínosem pro manželské a párové terapeuty, jejichž klienti by pocházeli z česko-indonéského manželství a pro smíšené česko-indonéské páry samotné.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. Biddulph, S. (2006). *Deset tajemství lásky*. Praha: Portál.
2. BBC. (2022). *Indonesian country profile*. Získáno 20. března 2022 z webové stránky: <http://www.bbc.com/news/world-asia-pacific-1492123>.
3. Brisch, K. H. (2012). *Treating Attachment Disorders – From Theory to Therapy*. New York: The Guilford Press.
4. Braun, V., Clarke, V. (2012). *Thematic analysis. APA Handbook of Research Methods in Psychology: Vol 2. Research Designs*. Chapter 4:2012. 57 – 70. DOI 10.1037/13620-004.
5. Coleman, D. A. (2004). *Partner Choice and The Growth of ethnic minority populations*. *Bevolking en Gezin*, roč. 33, č. 2, s. 7-34.
6. Cottrell, A. B. (1990). *Cross-Narional Marriages: A Review of Literature*. *Journal of Comparative Family Studies* 21(2): 151-169.
7. Crowe, M. (2000). *Couple therapy today*. *Sexual and Relationship Therapy*, 15, 1, s. 9-14.
8. Crowell, J. A. et al. (2002). *Assessing secure base behavior in adulthood: development of a measure*. *Development Psychology*, 28, 679 – 693.
9. Čeněk, J. et al. (2016). *Interkulturní psychologie*. Praha: Grada Publishing.
10. ČSÚ. (2022). *Cizinci podle státního občanství a pohlaví k 31.12*. Získáno 1. března 2022 z webové stránky: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=31032&pvo=CIZ08&str=v899>
11. Gavora, P. (2000). *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido.
12. Giddens, A. (2013). *Sociologie*. Praha: Argo.
13. Hašto, J. (2005). *Vztahová vazba: Ku koreňom lásky a úzkosti*. Trenčín: Vydavateľstvo F.
14. Hendl, J. (2012). *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál.
15. Hukum online. (2022). *Kebebasan memeluk agama atau kepercayaan adalah hak setiap warga negara*. Získáno: 20. března 2022 z webové stránky:

www.hukumonline.com/klinik/a/kebebasan-memeluk-agama-atau-kepercayaan-adalah-hak-setiap-warga-negara.

16. Chapman, G. (2007). *Čtyři období manželství*. Praha: Návrat domů.
17. Imamura, A. E. (1990). *Strangers in a Strange Land: Coping with Marginality in international Marriage*. *Journal of Comparative Family Studie* 21(2): 171-191.
18. Jamaluddin, Nanda, A. (2016). *Buku Ajar Hukum Perkawinan*. Indonesia:Sulawesi: Unimal Press.
19. Johnson, W. R., Warren, D. M. (1994). *Introduction: In Inside the Mixed Marriage*. Maryland: University Press of America.
20. Kasper, W. (1997). *Teologie křesťanského manželství*. Brno: CKD.
21. Kulísek, P. (2000). *Problémy teorie raného citového přilnutí (attachment)*. *Československá psychologie*, 45 (5), 404-423.
22. Kutnohorská, J. (2013), *Multikulturní ošetrovatelství pro praxi*. Praha: Grada Publishing.
23. Kratochvíl, S. (2009) *Manželská a párová terapie*. Praha: Portál.
24. Levine, A., Heller, R. (2019). *Citové pouto*. Praha: Synergie Publishing SE.
25. Merton, R. K. (1941, 2016). *Intermarriage and the Social Structure. Fact and Theory*. *Psychiatry* 4(3): 361 – 374.
26. Miovský, M. (2006). *Kvalitativní přístup a metody psychologického výzkumu*. Praha: Grada.
27. Nakonečný, M. (2016). *Obecná psychologie*. Praha: Triton.
28. Nakonečný, M. (2009). *Sociální psychologie*. Praha: Academia.
29. Nawilis, C. (2012). *Because Woman Deserve Better*. Získáno 20. března 2022 z webových stránek: www.insideindonesia.org/because-woman-deserve-better
30. Nováčková, M. (2014). *Smíšená manželství – sňatek mezi ženou Češkou a mužem cizincem* (diplomová práce, Plzeň). Dostupné z: [Diplomova prace_Novackova.pdf \(zcu.cz\)](#).
31. Novák, T., Hargašová, M. (2007). *Předmanželské poradenství*. Praha: Grada Publishing.

32. Pavlík, Z., Kalibová, K. (2005). *Mnohojazyčný demografický slovník – český svazek*. Praha: Acta Demographica XV.
33. Plaňava, I. (2000). *Manželství a rodiny*. Brno: Doplněk.
34. Plaňava, I. (1998). *Spolu každý sám: V manželství a rodině*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny.
35. Plzák, M. (2007). *My se máme, my si vyhovíme*. Praha: MOTTO.
36. Průcha, J. (2004). *Interkulturní psychologie: sociopsychologické zkoumání kultur, etnik, ras a národů*. Praha: Portál.
37. Rozinajová, H. (1980). *Sex, manželstvo, rodičovstvo*. Martin: Vydavateľství Osveta.
38. Říčan, P. (2004). *Cesta životem*. Praha: Portál.
39. Scheu, H. Ch. et al, (2011). *Migrace a kulturní konflikty*. Praha: Auditorium.
40. Skorunka, D. (2015, květen). *Psychoterapie: praxe – inspirace – konfrontace*, Editorial, 9 (2), 65-67.
41. Soukup, V. (2004). *Přehled antropologických teorií kultury*. Praha: Portál.
42. Šenkyříková, N. (2012). *Muslimské ženy v Indonésii – manželství a rodina*. Praha: Karlova Univerzita v Praze. Dostupné z: www.academia.edu/14758710/Muslimske_zeny_v_Indonésii.
43. Švaříček, R., Šed'ová, K. (2007). *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál.
44. Štefánková, Z. (2005). *Citová vazba v detsve a adolescencii ve vztahu k emocionálnej regulácii*. Československá psychologie, 49 (5), 432 – 445.
45. Vágnerová, M. (2000). *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. Praha: Portál.
46. Willi, J. (2006). *Psychologie lásky: Osobní rozvoj cestou partnerského vztahu*. Praha: Portál.
47. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. (2012). In *Sbírka zákonů* (s. 1026-1368). Praha: Ministerstvo vnitra.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR Česká republika

IND Indonéská republika

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Možná omezení výzkumu	39
Obrázek 2 Šesti bodový model tematické analýzy – postup	41
Obrázek 3 Finální témata	42
Obrázek 5 Problematické aspekty.....	50
Obrázek 6 Benefity	51
Obrázek 7 Projevy lásky	51

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Výzkumný soubor.....34

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno a příjmení autora: Eliška Sauqi

Studijní program: Psychologie

Název práce: Smíšené česko-indonéské manželství

Vedoucí práce: PhDr. Magdalena Kořová, Ph.D.

Rok dokončení práce: 2022

Počet znaků hlavního textu práce (včetně literatury, bez příloh): 108 736

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Otázky do interview

Příloha P 2: Dotazník attachmentu

Příloha P 3: Informovaný souhlas účastníka výzkumu

Příloha P 4: Potvrzení o překladu

Příloha P 5: Analýza dat

PŘÍLOHA P I: OTÁZKY DO INTERVIEW

1. část

- Kde a za jakých okolností jste se s manželem potkali?
- Můžete popsat, jak se vyvíjel Váš vztah před svatbou?
- Co Vás vedlo k uzavření manželství?
- Kde jste manželství uzavřeli a jak hodnotíte tento proces?
- Jaké kulturní odlišnosti jste vnímali z počátku vztahu, resp. ovlivnění kulturou?
- Měli jste nějaké obavy z uzavření sňatku s cizincem?
- Jaké hodnoty jsou pro Vás v manželství důležité?
- Jak by podle vašich představ mělo manželství fungovat? Co by měla dělat žena a co muž?
- Co si myslíte o polygamii, která je v Indonésii mužům dovolena?

2. část

- Jaká byla reakce blízkého okolí, že máte partnera/partnerku cizince? A jaká je v momentální situaci?
- Můžete popsat, jak se vyvíjel Váš vztah po svatbě?
- Jaké faktory byly nejvýznamnější při rozhodování, ve které zemi budete žít?
- Jak řešíte slavení indonéských a českých svátků a tradic?
- Jak si myslíte, že Váš vztah ovlivňují odlišné kultury?
- Jak Váš vztah ovlivňuje odlišné náboženství?
- Kvůli čemu se s manželem/manželkou nejčastěji hádáte?
- Jak řešíte hádky ve vašem vztahu?
- V čem spatřujete rizika manželství s manželem/manželkou cizincem?
- Co Vám pomáhá rozumět chování vašeho manžela/vaší manželky?
- Jaký jazyk využíváte ke komunikaci?
- Jak byste popsali projevy lásky a náklonosti ze strany manžela?
- Jak byste popsali Váš sexuální život?
- Existuje něco, co na základě vaší kultury není v manželství přípustné?
- Jak vnímáte rozložení rolí v domácnosti?
- Zaznamenali jste nějaké neshody při výchově dětí?

3. část

- Zmínili byste ještě nějaký problém, který považujete v souvislosti se smíšeným manželstvím za podstatný a ovlivňující vás?
- V případě manželských neshod, obrátili byste se na párovou terapii? Měli byste z něčeho obavy?

PŘÍLOHA P 2: DOTAZNÍK ATTACHMENTU

(Z KNIHY CITOVÉ POUTO – TEORIE ATTACHMENTU V PARTNERSKÝCH VZTAZÍCH)

	PRAVDIVÝ		
	A	B	C
Často se obávám toho, aby mě můj partner/partnerka nepřestal /a milovat.	☐		
Je pro mě snadné projevovat mému/mé partnerovi/partnerce své city.		☐	
Bojím se, že kdyby někdo zjistil, jaký/á doopravdy jsem, už mě nebude mít rád.	☐		
Vím o sobě, že se po rozchodu nikdy dlouho netrápím. Je to zvláštní, ale nedělá mi problém „pustit“ někoho z hlavy.			☐
Pokud nejsem v partnerském vztahu, připadám si neúplný/á a cítím úzkost.	☐		
	PRAVDIVÝ		
	A	B	C
V době, kdy má můj/moje partner/partnerka těžké období, je pro mě náročné být mu/ji emocionální oporou.			☐
Když nejsem se svým/svou partnerem/partnerkou, obávám se, že ho/ji zaujme někdo jiný.	☐		
Je pro mě příjemné moci se spolehnout se na svého/svou partnera/partnerku.		☐	
Moje nezávislost je pro mě důležitější než mé vztahy.			☐
Své nejnitřnějšími pocity se svým/svou partnerem/partnerkou nesdílím.			☐
Bojím se, že když dám mému/mé partnerovi/partnerce najevo své city, nebude je opětovat.	☐		
Se svými partnerskými vztahy jsem obecně spokojen/a.		☐	
Nemám potřebu upoutávat pozornost svého/své partnera/partnerky tím, že budu své chování jakkoli přehrávat/dramatizovat.		☐	
Často přemýšlím o svých vztazích.	☐		
Nemám rád/a pocit, že jsem na svém partnerovi v čemkoli závislý/á.			☐
Mám sklon se ke svému/své partnerovi /partnerce rychle připoutat.	☐		
Nemám problém říci svému partnerovi/partnerce své potřeby a přání.		☐	
Můj partner/partnerka mě občas dráždí nějakou maličkostí, někdy ani nevím proč.			☐

Jsem velmi citlivý/á na jakoukoli změnu nálady svého partnera/partnerky.	☐		
Věřím, že většina lidí je v zásadě poctivá a spolehlivá.		☐	
Co se týká sexu, dávám přednost nezávazným známostem před blízkým důvěrným vztahem.			☐
	PRAVDIVÝ		
	A	B	C
Je mi příjemné sdílet se svým/svou partnerem/partnerkou své vnitřní pocity a myšlenky.		☐	
Obávám se, že když mě můj partner/partnerka opustí, už nikdy nenajdu nikoho takového, jako byl on/ona.	☐		
Přílišná blízkost partnera/partnerky mě znervózňuje.			☐
Při konfliktu často „ztrácím hlavu“ do té míry, že říkám nebo dělám věci, kterých později lituji.	☐		
Jeden konflikt mě ještě nevede k pochybnostem o vztahu jako takovém.		☐	
Moji partneři často touží po větší blízkosti, než jaká je mi příjemná.			☐
Obávám se, že nejsem dost přitažlivý/á.	☐		
Dávám přednost klidným vztahům a někomu se mohu zdát jako „nudný patron“.		☐	
Pokud nejsem se svým partnerem/partnerkou, stýská se mi po něm/ní. Pokud jsme ale spolu, mám potřebu držet si odstup.			☐
Když s někým nesouhlasím, nebojím se vyjádřit své názory.		☐	
Nesnáším pocit, že na mě ten druhý „visí“.			☐
Pokud si všimnu, že člověk, o kterého mám zájem, kouká po jiných, příliš mě to neznepokojí – možná jen na chvíli pocitím záblesk žárlivosti.		☐	
Pokud si všimnu, že člověk, o kterého mám zájem, kouká i po jiných, jsem rád/a, že nebere náš vztah zas tak vážně.			☐
Pokud si všimnu, že člověk, o kterého mám zájem, kouká po jiných, jsem z toho zoufalý/á.	☐		
Pokud můj partner/partnerka ochladne a odtáhne se, zamyslím se nad tím, co se mu/ji asi stalo, ale nemyslím si, že by to nutně muselo souviset přímo se mnou.		☐	

	PRAVDIVÝ		
	A	B	C
Pokud můj partner ochladne a odtáhne se, vezmu to jako fakt; možná že se mi dokonce i trochu uleví.			☐
Pokud můj partner ochladne a odtáhne se, bude mě trápit, že jsem něco udělal/a špatně.	☐		
Pokud by se se mnou chtěl můj partner/partnerka rozejít, snažil/a bych se mu ukázat, o co všechno přichází (trocha žárlivosti neuškodí).	☐		
Kdyby mi člověk, se kterým chodím několik měsíců, oznámil, že už se se mnou nechce vídat, nejdřív by mě to asi mrzelo, ale vyrovnal/a bych se s tím.		☐	
Někdy, když ve vztahu dostanu, po čem jsem toužil/a, ztrácím jistotu, že jsem o to vůbec kdy stál/a.			☐
Nemám problém kamarádit se se svou bývalou láskou - konec konců máme toho hodně společného.		☐	

* Upraveno podle dotazníku ECR-R autorů Fraleye, Wallera a Brennanové (2000).

Sečtěte všechna zakřížkovaná políčka ve sloupci A: _____

Sečtěte všechna zakřížkovaná políčka ve sloupci B: _____

Sečtěte všechna zakřížkovaná políčka ve sloupci C: _____

PŘÍLOHA P 3: INFORMOVANÝ SOUHLAS ÚČASTNÍKA VÝZKUMU

INFORMOVANÝ SOUHLAS

Prohlašuji, že jsem byl/a seznámen/a s tématem výzkumu a metodami sběru dat k diplomové práci Česko-indonéská smíšená manželství – autorka Eliška Sauqi.

Svým podpisem stvrzuji, že se dobrovolně a vědomě výzkumu zúčastním a budu předávat pravdivé informace. Dále stvrzuji, že jsem byl/a seznámen/a s možností kdykoliv od výzkumu odstoupit bez nutnosti, že bych musel/a udat důvod. Také s možností nezveřejňovat jakékoliv pasáže rozhovoru, pokud si to tak budu přát.

Souhlasím s tím, že rozhovor bude nahráván na mobilní či jiné zařízení. Domluvili jsme se s autorkou práce, že v diplomové práci budu uveden pod přezdívkou na základě ochrany mého soukromí a osobních údajů. V práci může být z osobních údajů udán můj věk, země původu, aktuální země pobytu, náboženství, vzdělání.

Autorka mě seznámila s povinností její mlčenlivosti a jejím závazkem zacházet s mojí vypovědí s co největší důvěrností.

Jsem si vědom/a, že celé přepisy rozhovoru budou k dispozici na konci práce autorky v přílohách a prezentována před odborným publikem nebo zpracována k jiné odborné studii vycházející z této práce.

V..... dne..... Podpis účastníka výzkumu

PŘÍLOHA P 4: POTVRZENÍ O PŘEKLADU

Překlad diplomové práce

Potvrzuji překlad části diplomové práce pro paní Elišku Sauqi ze dne 17.3.2022. Název diplomové práce je **Smíšená česko-indonéská manželství / Mixed Czech Indonesian marriages.**

Radek Jeřábek
Štěpařská 1131/12, 15200, Praha 5
mob. tel.: +420 776 767 327
IČO: 04250290

Radek Jeřábek
WAKAPOO - Think English
Jazyková Agentura
<https://wakapoo.eu>

PŘÍLOHA P 5: ANALÝZA DAT

NETL / - SCATH /

- bezúspěšně v Indon
- výroby velkých
- roditi - ten práz
- sermónem před svatbou
- long distance
- plán svatby v Indon
- svatba v Indon
- svatba v ČR
- long distance
- 2 roky chování
- my cheme south
- ne post kvítel
- uvážení manželů - opu
- svatba návraty práz
- info družiny
- zlatky / komunikace
- motivace svatba v Indon
- vlnu vodny
- zlatky v ČR
- info družiny
- oba z budovnosti (přím)
- 1 píseň chci
- když ne ČR, tak opět Indon
- chvilka manéla
- hodnota - komunikace
- Spátka dlouhodobě

h

- hodnota být spolu
- chci být s rodinou
- k čemu se dom
- hodnota být spolu
- nějaká otázka
- nechtěme se předělovat
- nepokládám se
- máme rodilno
- a čemu se spolu doba
- já se spíše doba
- nechtěl se předělovat
- k čemu se od sebe
- připomínám, jaký je
- nepokládám se
- chvilka je komunikace
- ne - jako v dynacích
- manžel v domácnosti
- není van
- přímá hodnota
- jak fungovala my byla
- v roz - jako
- kopirování
- ne polycarid
- chci být zva
- k čemu se praxe?
- hahaha
- přepřít potřeba
- myslím, že
- když je manžel
- on je manžel

h

- vzhledem od in uč
- zlatky v ČR - manžel M
- info družiny
- přímá hodnota
- jaký je vztah
- uvážení
- to nechtěl
- v svatbě se
- cheme ČR - cheme dít
- přepřít se chci Brno
- předělovat
- manžel
- chci být do Indon, je chci
- faktory vztahu je třeba
- v ČR - svatba - doba, moc nechtěl
- v čem tak? - zva v ČR
- Quilena Quilena
- jsem káča
- se svým býlech manžel
- ne - jako
- hodnota se má být
- info družiny v Indon, jaká
- přímá hodnota
- motivace je praxe každého
- Quilena v ČR v Indon
- konvergenční (hodnota)
- elektrování
- podpora třetí
- hachy - jak se vyznač
- různé hachy
- vzhledem k důležitosti (družina)
- čemu se
- chvilka z přímou hodnota
- nechtěme se předělovat
- v ČR - jako - jak
- když je hachy
- vzhledem k tomu se jako dlouh, nic

h

(Faint handwritten notes on a second page, likely a continuation of the analysis.)

- smere v dnučivosti
- most chuznost se spolia
- stuali
- smim se padat
- spotrebitel a zodpovedat
jako kriterium
- obcetni rete k uvodu
- je ce sje avally a kvadit
- most pribly a kompozic
- hodnoteni
- projek
- manebelne terapie

SCAMI 4 - ISTI 4

- most sevanten
- nyroj valak
- studentovi lekci
- best
- jean cizinec
- chume vazy
- 2 rny u chome
- studentovi zivot v yj
- zatili jme od mui
- leche zavity -> nyroni valak
- zladeli puv to galy
- jocho - j to dan praz
- jeu ch
- kul. odhrosi se ve clair
- manari rodna
- nyro vyctva
- lethe se ku pavadis
- di d
- masoval a k
- vstom si manly
- no smere nma rly
- mupijeti z oloto

- projek i puv prvoti se
- jati na me niagoruka rzhina
ai oloto
- dekan, co bi fyziky
- nyro - obchody
- vody zllent jeu so tach dno
- manai se cely
- hulleni rnydy
- manai 1 v 100
- zivot angaly
- nady rlydy - produkt
- svamstvi z postm
- je j haka
- vstom kopy se vrbly
- prvotne jay lethe vedle
- konv naly
- aim clair, k j to puvaj
- zivotni zavty
- phononi da zvilchod na
manai
- manietka diti basak
- svditi ovini finans
- to se frakchova, k se rlyndak
- zatily valak + j j j j j j j j j
- IND - j j

- jeu vnykne, k j j j j
- fractiches
- tolerance j dity
- me rnysevali
nobvostim
- idevika - j j j j j
- hullena 100
- lethe zavity
- manai
- manai vady lte
- jabou j j j j j
- vlyvna d j j
- kontakt s autizma
- stotivani, vespk
- dilni bod j munita svade
- valky k j d j j j j
- novi klad prvak vady
- co man vady a j j j
- polyanietka
- vi dity - ST
- ST ma vice j j j
- zatili puv od d
- hodnoteni 100
- jav j j j j j j j j j
- le zly zivot v 100
- indol h j j
- nyro j j j j j
- prz kontakt

Název cestý (1)
rouf anebo hbitý

- vztah na dříve (ony) dříve
- jodah - potahajr jako piseho/prvou
- uzriten manvstet jako na zvest byt spolu
- kde budeme spolekro ZT - hltay
- jareli aliaminide
- obzy

Alky to papirgaj.

- zřehoblet i kto
- kopruz4
- ~~zřehoblet i kto~~

Prigti

- rodiz
- dicit
- vealke

Jyhedy
Nauyhedy

- toheseu to hanzje
- puzerost
- vct so ed
- sebe
- fhwto jako
- destusee
- pdoiis
- vady - druko
- sterna
- zehoboule
- 1 z partnero
- vedy crine
- adeptce
- odhity - motenly
- vady

Top
laska

- polozuek (slou zeme)
- tolekaue
- na speh
- diltatol
- pogy
- trstly
- vltovak
- w gpolce
- (nein vztah 2 at role)
- hodnot

**Posudek vedoucí diplomové práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studentky: Mgr. et. Bc. **Eliška Sauqi**

Obor studia: Psychologie

Název práce: **Česko-indonéské smíšené manželství**

Vedoucí práce: PhDr. Magdalena Kot'ová, Ph.D.

Technické parametry práce:

Počet znaků: 108 736

Počet znaků přímých citací: neuvedeno

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

		X		
--	--	---	--	--

Oborová příslušnost tématu

	X			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

	x			
--	---	--	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

	X	X		
--	---	---	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

	X			
--	---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	X			
--	---	--	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

	X			
--	---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	X			
--	---	--	--	--

Využití praktických zkušeností

	X			
--	---	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

	X			
--	---	--	--	--

Naplnění cílů práce

	X			
--	---	--	--	--

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a

Vyváženost teoretické a praktické části
v daném tématu

	X			
--	---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	X			
--	---	--	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost
výsledků v praxi

	X			
--	---	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce
(publikace, referáty, apod.)

X				
---	--	--	--	--

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Autorka v diplomové práci zpracovává zajímavé téma smíšených manželství – v tomto případě česko-indonéských. V teoretické části diplomové práce pojednává témata manželství a též specificky manželství smíšené. V empirické části práce pak předkládá čtenáři kvalitativní výzkumnou sondu zaměřenou na mapování specifických a jedinečných zkušeností osob, které žijí v česko-indonéských smíšených manželstvích (jako sama autorka). Čtyři polostrukturované rozhovory vedené s páry jsou zpracovány za pomoci tematické analýzy.

Oceňuji volbu tématu z oblasti interkulturní psychologie – domnívám se, že význam podobných empirických sond bude možná v následujících letech stoupat v souvislosti s tím, jak i v doposud poměrně homogenní České republice stoupá počet smíšených manželství. Z hlediska čtenáře mě osobně zaujaly zejména části práce, v nichž jsou pojednány nejružnější potenciální problematické „třecí plochy“ v párovém soužití. Domnívám se, že autorka je schopna nepřeborně složitý a pestrý svět párové dynamiky zajímavě postihnout, o téma s evidentně živě zajímá, konzultovala text i s výborným párovým terapeutem.

Práce je psána kultivovaným jazykem, pouze místy se vyskytují jisté nepřesnosti. Seznam literatury je adekvátní, autorka se zdroji pracuje dobře. Empirická výzkumná sonda je dobře zpracována, volbu metody zpracování dat považuji vzhledem k spíše mapující povaze empirické sondy za adekvátní, autorka si dle mého názoru dala na zpracování textu velmi záležet a podařilo se jí zajímavým a čtivým způsobem nastínit, s čím se v běžném životě smíšené česko-indonéské páry potýkají.

Otázka k obhajobě:

Domnívá se autorka, že dotazník attachmentu, s nímž pracovala, je možné využít v jakékoli kultuře, nebo má jisté limity? (pozn.: sama nevím, jde o otázku podněcující k úvaze...)

Autorce se podařilo naplnit formát diplomové práce a práci doporučuji k obhajobě, omlouvám se tímto z neúčasti na ní a autorce přeji mnoho zdaru.

Doporučení k obhajobě: doporučuji

Doporučení do soutěže o nejlepší diplomovou práci: nedoporučuji

Navrhovaná klasifikace: výborně

Datum, podpis: 18.5. 2022

PhDr. Magdalena Kořová, Ph.D.

**Posudek oponentky diplomové práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studentky: Bc. Eliška Sauqi
 Obor studia: Psychologie
 Název práce: Česko – indonéské smíšené manželství
 Oponentka práce: Mgr. Zuzana Janotková

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 108 736

Počet stránek příloh:

Počet titulů v seznamu literatury:

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

		x		
--	--	---	--	--

Oborová přiléhavost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

		x		
--	--	---	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření

(respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

		x		
--	--	---	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny

(citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

	x			
--	---	--	--	--

Formální zpracování

(jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

		x		
--	--	---	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

	x			
--	---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

		x		
--	--	---	--	--

Využití praktických zkušeností

		x		
--	--	---	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice

(samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

--	--	--	--	--

Naplnění cílů práce

	x			
--	---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

	x			
--	---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	x			
--	---	--	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

		x		
--	--	---	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce

(publikace, referáty, apod.)

		x		
--	--	---	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

* nehodící se škrtněte

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a

**Posudek oponentky diplomové práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jaké úskalí u výzkumného rozhovoru se může objevit, když vedete rozhovor na osobní téma s párem dohromady?

Objasněte víc návrh výzkumného projektu z výsledků dotazníku attachmentu?

Co dle Vás ze získaných výsledků vnímáte jako téma do párové terapie a proč?

Co konkrétné jste využila z konzultace s párovým terapeutem ve Vaší výzkumné sonde?

Proč jste zvolila u dvou párů online rozhovory?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky; v případě doporučení do soutěže o nejlepší DP uveďte nadprůměrné charakteristiky práce v souladu s Vámi výše označeným kritériem formální úrovně, obsahové reprezentativnosti, metodologie a přínosnosti práce pro teorii či praxi):

Autorka diplomové práce: " Česko – indonéské smíšené manželství" předkládá zajímavé téma. V teoretické části práce seznamuje s tématem dle dostupných zdrojů. Vzhledem k tématu manželství bych přivítala zmínku o lásce v psychologickém kontextu. Dodalo by to této části přínosný rozměr k dané problematice.

Ve výzkumné části si stanovila jako hlavní výzkumný cíl: "Zjistit, jaká je zkušenost účastníků výzkumu ve smíšeném česko-indonéské manželství." Zmatečně bohužel působí, jak autorka definuje výzkumné otázky a následně výzkumný cíl. Není zde jasné, jaký je mezi nimi rozdíl. Metodologická část je zpracována dobře, je zde zvolený správný postup i výběr metody analýzy dat, jenom by si zasloužila lepší strukturu a ubrat opakování obsahu.

Autorka přináší různá témata, která vyplynuli z TA. Také přináší další podněty k výzkumu. šetření. Kriticky nahlíží na limity studie. Oceňuji v diskusi snahu o poukázání získané teorie k výsledkům svého výzkumu. sondy.

Celkově hodnotím předloženou DP kladně. I přes malé výtky oceňuji výběr tématu a snahu nahlédnout do dané problematiky. To se autorce povedlo. Otvírá se mnoho otázek k dalšímu výzkumu.

Doporučení do soutěže o nejlepší diplomovou práci: nedoporučuji*
Celkově získané body do soutěže: 27,2

Doporučení k obhajobě: doporučuji

Navrhovaná klasifikace: 1-2 dle obhajoby

Datum, podpis: 22.5.2022

* nehodící se škrtněte

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a